

Programbladet

Uppsala Senioruniversitet Höstterminen 2020

Uppsala Senioruniversitet

Föreningen Uppsala Senioruniversitet (USU) inledde sin verksamhet hösten 1979. USU är en ren studieorganisation. Föreningen är partipolitiskt och religiöst neutral. Det administrativa arbetet utförs på ideell basis.

Rätt till medlemskap har alla, oavsett studiebakgrund, som fyllt 58 år samt även yngre personer som uppbär pension av något slag. Rätt till medlemskap har även make/maka till eller samboende med den som är medlem i USU. Medlemskap får man genom att betala in medlemsavgiften. Föreningen hade i juni 2020 cirka 4 600 medlemmar.

Anmälan

Mer information om anmälan finns på sidan 30 i det här programbladet.

Sekretariat

Sekretariatet på Bergsbrunnagatan 1 är öppet mån-fred kl. 10.00-12.00.

Telefon: 018-24 35 01. E-post: usu@usu.se

Webbplats: www.usu.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Tisdagsföreläsningar 3

Föreläsningsserier 5

- 1 Alternativa världar - science fiction, utopier mm
- 2 Nedslag i konsten
- 3 Stickprov ur den svenska textilskatten
- 4 Min musik
- 5 Levande jazzhistoria
- 6 Fördjupad förståelse av jazzmusik
- 7 Operaserie om Giuseppe Verdi
- 8 Evert Taubes universum
- 9-10 Filmstudio Fyr
- 11 Svensk arkitekturhistoria
- 12 Tillståndet i världen hösten 2020
- 13 Tillståndet i världen hösten 2020, filmversion
- 14 Sidenvägarna och Japan
- 15 Familjens metamorfoser
- 16 Evolutionsbiologi
- 17 Infrastruktur vad är den bra för?
- 18 Människans relation till de andra djuren
- 19 Människor som utsätter sig för extrema påfrestningar
- 20 Farsoter

Kvarvarande föreläsningar

från vårterminen 12

- 21 Svenska poeter från Karlfeldt till Greider
- 22 Nedslag i konsten
- 23 Arts and Crafts-rörelsen
- 24 Rockhistoria
- 25 Uppsala idag och imorgon. Hur uthållig är Uppsalas tillväxt?
- 26 Uppsala studenthistoria
- 27 USA inför presidentvalet
- 28 Nytt ljus över universum
- 29 Farsoter

Studiecirklar ej språk 15

- 30 Medeltiden i Sverige
- 31 Andliga vägvisare
- 32-33 Irländska författare
- 34-36 Skrivarstuga

- 37-39 Skriv ditt liv
- 40-41 Akvarellmålning
- 42 Vad är konst?
- 43 Musikhistoria i sex kapitel. Lyssnarcirkel
- 44-45 The Beatles, Lyssnarcirkel
- 46 Uppsalas gatunamn genom tiderna
- 47 Hur bör EU utvecklas?
- 48 Kina - språk, kultur och samhälle
- 49 Materialkemi i kulturellt perspektiv
- 50 Världen själv
- 51 Lyssna till klimat- och resursforskare
- 52 Fåglar under hösten

Kvarvarande humanioracirklar

från vårterminen 18

- 53 Kyrkokonst i fem kyrkor
- 54 Schuberts Winterreise. Lyssningscirkel.
- 55-56 Rockmusikhistoria. Lyssnarcirkel

Språkcirklar 19

- Nivåskala för språkstudier
- 57-58 Arabiska
- 59-62 Engelska
- 63-74 Franska
- 75 Modern hebreiska
- 76-88 Italienska
- 89-95 Latin
- 96 Nordsamiska
- 97-99 Ryska
- 100-109 Spanska
- 110 Svenskan i förändring
- 111-118 Tyska

Övriga arrangemang 29

- Sjung ut! Körsång med Goldsingers
- Jazzensemble
- Svampexkursion
- Kvällssalong
- Om serier och cirklar - anmälan och mer

Tisdagsföreläsningar

Lokal: Missionskyrkan Uppsala. Föreläsningstid 13.15- ca 14 el. 14.15. Därefter tid för frågor.

Föredragen filmas för visning i 14 dagar för USUs medlemmar.

1 sept. Carl Berglöf

Har kärnkraftens någon roll i den framtida energiförsörjningen?

Presentatör Bo Höistad

15 sept. Ulf Hållmarker

Vasaloppet – historiska och medicinska aspekter.

Presentatör Jan Fagius

29 sept. Svante Pääbo

Neandertalarna och vi – lärdomar från evolutionär genetik.

Presentatör Jan Fagius

13 okt. Lars Melin

När det går troll i ord: n-ordet, hen, funktionsvariation och mer därtill.

Presentatör Jan Fagius

27 okt. Ulrika Stensdotter Blomberg

Klimatet förändras – hur påverkar det tillståndet i sjöar och vattendrag?

Presentatör Eva Willén

10 nov. Mohammad Fazlhashemi

Arabiska våren 10 år – vad blev det av den?

Presentatör Maths Isacson

24 nov. Josefina Syssner

Från "överblivna kartan": Framtidsvisioner om landsbygder.

Presentatör Gunnel Forsberg

8 dec. Torsten Rönnermark

Verklighet och myt hos Elena Ferrante.

Presentatör Ingrid Åberg

Eventuella ändringar i programmet relaterat till covid-19

Det program som här presenteras är utformat som om vi skulle kunna genomföra det på vanligt sätt. Verkligheten blir nog tyvärr en annan. USU förbereder för att kunna genomföra delar av programmet, och då delvis digitalt. Medlemmarna kommer att få goda instruktioner i digitala tekniken och möjlighet att träna i förväg. Den 4 augusti fattar styrelsen beslut om hur vi ska genomföra programmet. Information sänds sedan ut per e-post, och per brev till dem som saknar e-postadress.

Omslagsbild: Kollaget har motiv som anknyter till serier och cirklar: Verdiopera, Infrastruktur, Evert Taube, Sidenvägarna och Japan, Svenska textilskatte, Filmstudion på Fyrisbiografen, Människans förhållande till husdjuren, Människor som utsätter sig för extrema påfrestningar, Farsoter (malaria), Min musik, Evolutionsbiologi.
Kollage och foton: Maria Wold-Troell

Hur anmäler man sig? Se sid 30 i programmet.

Tisdagsföreläsare hösten 2020

Carl Berglöf har en bakgrund som forskare inom fjärde generationens kärnkraft och transmutation av kärnavfall. Han disputerade i ämnet reaktorfysik vid KTH 2010. Därefter arbetade Berglöf sex år på Vattenfall där han bl.a. var involverad i Vattenfalls planering av två nya reaktorer i Ringhals med uppgift att hålla samman den kärntekniska tillståndsansökan. Sedan tre år tillbaka är han kärnkrafts-expert inom branschorganisationen Energiföretagen Sverige. Hans uppdrag är att följa vad som händer politiskt, regulativt och kommunikativt kring kärnkraft nationellt och inom EU. Energiföretagen Sverige arbetar för ett energisystem med låg miljöpåverkan och hög leveranssäkerhet som ger Sverige konkurrensfördelar. Kärnkraften kan utgöra en viktig del i detta system såväl som övriga fossilfria energikällor.

Ulf Hållmarker är överläkare vid Medicinkliniken i Mora och sedan många år tävlingsläkare för Vasaloppet; han har också i en rad år varit dess styrelseordförande. I sin profession har han varit klinikchef och senare landstingsdirektör i Dalarna, ordförande i Svensk internmedicinsk förening och ledamot i styrelsen för Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU. Han har också uppdrag som ordförande i Orsa Missionsförsamling och i Svenska Missionskyrkan. År 2015 disputerade han i Uppsala med en avhandling om hälsoläget för Vasaloppsåkare under åren 1955-2000. Han har själv genomfört 30 Vasalopp i olika längd.

Professor **Svante Pääbo** inledde sin forskarkarriär vid Uppsala Universitet och disputerade här 1986. Via forskning vid bl a University of California, Berkeley och Ludwig-Maximilians-universitetet i München landade han i Leipzig, där han från 1997 var med om att bygga upp Max Planck-institutet för evolutionär antropologi. Han är också professor vid universitetet i Leipzig. Han är en av grundarna av paleogenetiken, dvs. studiet av DNA från sedan länge döda organismer. Hans forskning har av tidskriften Science två gånger placerats på tio-i-topplistan över årets forskningsresultat i världen, år 2005 som etta, 2006 som tvåa.

Lars Melin är docent i svenska vid Stockholms universitet och en ofta anlitad föreläsare och lärare både i och utanför högskolevärlden. Han har skrivit en rad populärvetenskapliga böcker om språk och språkbruk, läroböcker för universitetsbruk och en stort antal artiklar i tidningar och tidskrifter. Han beskriver sig själv som i besittning av en lekfull inställning till språk, illustrerat av boktitlar som *Vett och etikett i språket*, *Årans och hjältarnas språk*, *Dösnack och kallprat*, *Fiint språk*. Lekfullheten har lett honom till experimentell språkforskning, och därifrån gjort honom uppmärksam på överraskande och spännande samband i språket såsom läsbarhet och begriplighet, retorikens verkningar, illustrationers och layoutens inverkan på textuppskattning och textförståelse.

Ulrika Stensdotter Blomberg har disputerat i limnologi vid Uppsala universitet. Sedan 2002 har hon arbetat med vattenvårdsfrågor vid centrala myndigheter, först på Naturvårdsverket och från 2011 på Havs- och vattenmyndigheten i Göteborg där hon är ansvarig för den svenska

nationella miljöövervakningen i sötvatten samt svensk kontaktpunkt för FN:s gränsvattenkonvention. Hennes drivkraft för att ta steget från universitets- till myndighetsvärlden var viljan att bedriva evidensbaserad förvaltning: ett effektivt åtgärdsarbete är baserat både på erfarenhet och inhämtade data. I föredraget presenteras hur vi kan bedöma tillståndet i svensk sötvattensmiljö, vad data visar oss om klimatförändringarna i vatten i Sverige och internationellt, samt något om FN:s globala hållbarhetsmål för rent vatten för alla.

Mohammad Fazlhashemi är sedan 2012 professor i islamsk teologi och filosofi vid teologiska institutionen, Uppsala universitet. Han var tidigare professor i idéhistoria vid Umeå universitet. I sin forskning har han jämfört Irans och Europas föreställningar om varandra i historien och samtiden. Ett annat forskningsområde är synen på muslimer och muslimska länder i väst samt konstruktionen av bilden av Europa/väst bland muslimska tänkare. Förutom intervjuer i media föreläser han för lärargrupper och anställda inom offentlig verksamhet. Sedan 2011 är han ledamot av den filosofisk-filologiska klassen i Kungliga Vitterhetsakademien. 2019 tilldelades han Svenska Akademiens pris "för hängiven bildningsverksamhet". 2013 publicerade han boken *Arabiska våren, Folkets uppror i Mellanöstern och Nordafrika* där han beskrev demokratiörelsen i Mellanöstern. I sin föreläsning skildrar han demokrati-strävandena under en tid när den bytts mot våld i länder som Syrien och Irak.

Josefina Syssner är biträdande professor i kulturgeografi vid Linköpings universitet och verksam vid dess Centrum för kommunstrategiska studier. Hon forskar om lokal politik, planering och utveckling och ställer frågor om hur visioner och idéer kan omsättas till praktisk handling. I sin forskning har hon behandlat olika samhällsplaneringsfrågor, främst de som rör lokal politik och planering. I podcasten *Samhällssnackarna* har hon diskuterat hur man kan tänka nytt i glesa miljöer. Istället för att oroas över att hamna på överblivna kartan, vill hon skapa framtidstro hos politiker och planerare. Det är dags att utmana den växande föreställningen om att det pågår en klyvning av landet mellan stad och landsbygd där den senare generellt sett ses som förloraren. Genom att vända blicken från problem till potential upptäckts nya former för samhällsutveckling. Hennes senaste publikation *Pathways to Demographic Adaptation*, publicerad 2020, handlar om utmaningarna och möjligheterna i minskande miljöer.

Torsten Rönnerstrand är historiker, samhällsvetare och docent i litteraturvetenskap. Efter fyrtio år på olika universitet arbetar han nu som författare, frilansjournalist, föreläsare och lärare på Sankta Elisabets Folkhögskola i Göteborg. Sedan 2012 har han förutom några hundra artiklar publicerat böckerna *Krisernas Grekland i politik och litteratur* (2015) och *Kärleksinvieter i litteraturen* (2019). För närvarande arbetar han tillsammans med sin hustru Christina Heldner på en bok om Elena Ferrante. Om hennes författarskap handlar hans föreläsning.

Föreläsningsserier

Hur man anmäler sig och mycket mer står på näst sista sidan i programmet.

Hörslina finns i samtliga föreläsningssalar utom Musicum. *Kvarvarande serier från vårterminen, se sid. 12.*

Nr 1. Alternativa världar – science fiction, fantasy, utopier och dystopier

Det har skrivits många böcker där författaren spekulerar över vad som kan hända i framtiden eller i andra, främmande världar där verklighetens ramar är satta ur spel. Vad sker när de naturvetenskapliga lagarna inte längre gäller eller när övernaturliga varelser griper in i skeendet? Då sätts frågor om människans villkor på sin spets och existentiella problem belyses utifrån nya och oväntade perspektiv. Det kan handla om såväl varnande exempel som eftersträvansvärda mål. I denna serie får vi stifta bekantskap med olika typer av alternativa världar i genrer som science fiction, fantasy, utopier och dystopier.

Serieansvariga: **Eva Heggstad**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-24 30 12, och **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11.

Program

10 sept. Eva Heggstad. *Vem är ond och vem är god? Dr Frankenstein och hans monster.*

24 sept. Jerry Määttä, docent i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Drömmar om andra världar. En kort introduktion till science fiction.*

8 okt. Jenny Bonnevier, fil.dr, universitetslektor i engelska, Högskolan i Jönköping. *"Utanför faderns hus". Feministisk science fiction som utopiskt projekt.*

5 nov. Sarah Ljungquist, fil.dr, universitetslektor i litteraturvetenskap och genusvetenskap, Högskolan i Gävle. *Utopin som dystopi och dystopins utopi. Karin Boyes "Kallocain", P.C. Jersilds "Efter floden", Ninni Holmqvists "Enhet" och Johanna Nilssons "Det grönnare djupet".*

19 nov. Johan Svedjedal, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *"Det finns inget skydd mot människan." Harry Martinsons "Aniara".*

3 dec. Per Israelson, fil.dr, forskare vid Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet. *Främmande miljöer: undergångsberättelser i övervakningskapitalismens tidevarv.*

Tid: Torsdagar udda veckor 10/9–3/12 (ej 22/10) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 2. Nedslag i konsten

Olika typer av konstnärer och konstnärsroller presenteras. Syftet med serien är att ge en djupgående analys av konstnärerna och deras verk.

Serieansvarig: **Carola Hermelin**, fil.dr i litteraturvetenskap, f.d. bitr. chef vid Nobelbiblioteket, tfn 018-51 50 55.

Program

2 okt. Jan von Bonsdorff, professor i konvetenskap, Uppsala universitet. *1800-talets nordiska målariinnor ute i Europa – vilket konstnärligt bagage tog de med sig hem? Ellen Thesleff, Helene Schjerfbeck, Asta Nørregaard, Elin Danielsson-Gambogi, Fanny Churberg, Harriet Backer, Betzy Akersloot-Berg.*

13 nov. Ylva Hillström, intendent vid Moderna museet. *Hilma af Klint – kartor över osynligheten.*

27 nov. Jacob Kimvall, universitetslektor i konvetenskap, Stockholms universitet. *Målningar, missioner och mediakupper – Banksys gatukonstnärskap från graffiti till performance.*

Tid: Fredagar jämna veckor 2/10–27/11, datum enligt ovan, kl. 13.15–14.45. 6 timmar.

Lokal: Pingstkyrkan, St Persgatan 9.

Avgift: 175 kr.

Nr 3. Stickprov ur den svenska textilskatten

Med textilier i fokus behandlar serien historiska föremål, folkliga traditioner, merkantilistiska ambitioner, reformivrare, modernismens intåg och, i nutid, radikala förnyare av vävkonsten.

Serieansvariga: **Désirée Koslin**, PhD, Fashion Institute of Technology, New York, tfn 070-358 37 60, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

15 sept. Ulla Oscarsson, f.d. 1:e antikvarie, Jamtli, Östersund. *De gåtfulla Överhogdalsbonaderna – bildrika snärjvävar från tiden mellan hedendom och kristendom berättar.*

29 sept. Gunnar Nilsson, specialist på och samlare av historiska svenska textilier. *Traditioner i sydsvenska märkdukar, skånska folkliga broderier och professionella bröllopsvävnader från tre århundraden.*

13 okt. Désirée Koslin. *Textiliernas närvaro och betydelse i den Heliga Birgittas visioner, ordensföreskrifter och i hennes stiftelser.*

27 okt. Désirée Koslin. *Svenska textilföretag från 1700-talet till nutid – Elisabeth Stavenow-Hidemarks forskning och skrifter baserade på Nordiska museets samlingar.*

10 nov. Ulla Oscarsson. *Kvinnomöda och skaparglädje – nedslag i Jämtlands och Härjedalens rika textilhistoria.*

8 dec. Arianna Funk, vävare, författare, medlem i Studio SuperSju. *En kreativ, men inte respektlös, generation av nyskapande vävare och designers, uppmärksammade både nationellt och internationellt.*

Tid: Tisdagar jämna veckor 15/9–8/12 (ej 24/11) kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 4. Min musik

Kulturpersonligheter och musiker berättar om och spelar musik som betydligt mycket för dem. Variationen i musikval och berättarnas verksamhet är stor. Eftersom berättelserna ofta har formen av livsberättelser blandas känd musik ur vårt gemensamma muskarv med mer ovanlig musik som kommer från berättarnas bakgrund och specialintressen. Vi strävar efter att inbjuda intressanta personer med stort musikintresse från många olika verksamhetsområden.

Serieansvariga: **Gunnar Birgegård**, professor em. i medicin, tfn 070-215 09 89, och **Gunnel Fagius**, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70.

Program

14 sept. Walter Brolund, f.d. t.f. VD för Uppsala Konsert och Kongress. Trombonist, bl.a. verkat som regionmusiker i Uppsala. F.d. producent för Musik i Uppland, jazzproducent på Rikskonserter, orkesterchef Norrbotten Big Band, Länsmusikchef Norrbottensmusiken.

28 sept. Lone Larsen, född och uppvuxen i Danmark, har studerat dirigering vid Kungl. Musikhögskolan och är sedan 1998 bosatt i Sverige. Som konstnärlig ledare för vokalensemblen VoNo (f.d. Voces Nordicae) har hon rönt stor framgång med ett nyskapande koncept för kör- och ensemblesång. Hon är professor i kördirigering vid Ersta Sköndal Bräcke högskola.

12 okt. Gesa Weyhenmeyer, professor i akvatisk biogeokemi vid Uppsala universitet och ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien. Spelar kontrabas i Kungliga Akademiska kapellet. Forskar om vatten och jämför det med sin musikstil – det finns en källa, sedan pågår ständiga förändringar och anpassningar till olika situationer.

26 okt. Britt-Marie Aruhn, operasångerska, hovsångerska. En av Sveriges främsta operasopraner med roller på de stora operascenerna som Covent Garden, La Scala, Paris- och Wienoperan m.fl. Medlem i Kungliga Musikaliska Akademin. Uppsalaaktuell som mångårig solist i UAK, i domkyrkan och som Caprice-gäst med OD.

9 nov. Lars Lambert. Vad hände efter 22? Filmare, författare, konstvetare, uppsalaskildrare med flera böcker om Uppsala. Väldigt känd, inte minst inom USU, för sina konstföreläsningar. Hedersdoktor vid Uppsala universitet. Lars Lambert fortsätter sin fascinerande berättelse från våren.

23 nov. Camilla Lundberg, svensk musikkritiker och kulturjournalist, musikchef på SVT Kultur 1999–2015. Skriver för Dagens Nyheter, deltar i musikkulturprogram i Sveriges Radio och SVT. Gör Klassiska podden tillsammans med Carl Tofft. Entusiastisk amatörcellist i stråkkvartett.

7 dec. Per Nyrén, utbildad vid Kungliga Musikhögskolan, studerat musikvetenskap och litteraturhistoria. Ledare för Helsingborgs Konserthuskör och kammarkören Felicitas. Konstnärlig ledare för Helsingborg Pianofestival. Ordförande i Helsingborgs Kammarmusikförening.

Tid: Måndagar jämna veckor 14/9–7/12
kl. 10.30–12.00. 14 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 5. Levande jazzhistoria

Jazzhistorien speglad genom sex framträdande profilers karriärer genom decennierna. Vi diskuterar de olika miljöer och inspirationskällor som har format deras liv, såväl musikaliskt som socialt och ser hur de i sin tur har påverkat sin samtid och lagt grundvalar för framtida utvecklingsfaser. Vi lyssnar på och analyserar deras musikaliska kvaliteter, relaterar till andra samtida storheters likheter och olikheter samt studerar kännetecknen för de olika epokerna och musikerna. Ulf använder flygeln, trombonen och rösten för att förklara musikaliska skeenden och förbereda de inspelade musikexemplen. Vid två tillfällen presenteras en gäst med en speciell relation till respektive seminariums tema. Vid dessa spontana möten brukar häpnadsväckande saker hända!

Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85, och **Ulf Johansson Werre**, med.dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Program

17 sept. Louis Armstrong. Geniet som förkroppsligade jazzens essens.

1 okt. Duke Ellington. Skaparen av storbandsjazzens parallella världar.

15 okt. Ella Fitzgerald. Röstdansösen.

29 okt. Count Basie. Swing is the thing.

12 nov. Charlie Parker. Jazzens kvantsprångsmästare.

26 nov. John Coltrane. Den andlige harmoniforskaren.

Tid: Torsdagar jämna veckor 17/9–26/11
kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 6. Fördjupad förståelse av jazzmusik

Vad är II-V-I-progressioner?

Hur tänker en jazzmusiker under en improvisation?

Vad är kyrkotonararter?

Hur kan jazzmusiker samarbeta utan noter och planering innan en konsert?

Vad är Walking Bass?

Vilken är historien bakom Cajun och Zydeco?

Hur används kvintcirkeln?

Hur utveckla harmonitänkandet från vanliga treklanger?

Svar på dessa och andra frågor ges i dialog med deltagarna i denna serie om musikens uppbyggnad som är till för er som är nyfikna på hur jazzmusiker arbetar och som vill träna era sinnen för att förstå och uppfatta mer av musikens sköna värld. Under ledning av Ulf Johansson Werre får vi en introduktion till hur harmonier, form, melodi och rytmik samverkar till en musikalisk enhet. Vi lär oss hur orkesterns olika delar samarbetar under olika epoker och får också en inblick i grundläggande musikteori. De olika momenten illustreras vid pianot och med andra instrument. Kompositioner och improvisationer från olika musikgenrer analyseras. Fristående fortsättning från förra terminen.

Serieansvariga: **Lasse Sunnås**, fil.mag., tfn 070-835 06 98, och **Ulf Johansson Werre**, med.dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Torsdagar udda veckor 10/9–19/11 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.

Avgift: 350 kr.

Nr 7. "Verdi är rörelse och handling" – operaserie om Giuseppe Verdi

Giuseppe Verdi (1813–1901) är tillsammans med Richard Wagner 1800-talets största och mest inflytelserika operatonsättare. Många av hans operor hör till standardrepertoarens mest älskade verk och spelas i ständigt nya uppsättningar. *La Traviata* är för närvarande världens mest spelade opera. Verdi var mycket produktiv, skrev närmare 30 fullbordade operor. Hans stil utvecklades hela tiden. Från början anknöt han till traditionen med avgränsade "nummer", t.ex. arior, duetter och ensembler, som efter hand blev alltmer integrerade i det dramatiska flödet. I sina två sista operor, *Otello* och *Falstaff*, som han skrev efter fyllda 80 år, möter vi en delvis ny dramaturgi och ett mera genomkomponerat musikaliskt flöde, nästan helt utan avgränsbara nummer. Politiskt hade han en stor symbolisk betydelse för Italiens enande, en process som pågick under större delen av hans livstid. Han hyllade de politiska idéerna, något som ofta kan läsas in i hans operor, men han var själv ingen politisk aktivist. Serien belyser Verdis betydelse för utvecklingen av den italienska operan under 1800-talet och för musikdramatiken i stort. Den kommer att innehålla musik från många av hans operor. Några granskas mer i detalj utifrån perspektiven musikalisk tradition och förnyelse, teaterhistoria, uppförandepaxis, samtida politiska strömningar och dagens regitradition.

Serieansvarig: **Axel Brattberg**, neurolog, tfn 070-423 27 31.

Program

22 sept. Joakim Tillman, professor i musikvetenskap, Stockholms universitet. *Verdis musik och 1800-talets italienska operakonventioner.*

6 okt. Erik Graune, operahistoriker, verksam vid Operahögskolan i Stockholm och Stockholms Operastudio, Kulturama, samt omfattande föreläsningsverksamhet. Operaskribent och recensent. *Verdi och Italiens enande.*

3 nov. Gunnel Bohman, operasångare och **Camilla Lundberg**, musikkritiker och kulturjournalist. *Verdis bästa opera? Om Verdis Requiem.*

17 nov. Magnus Tessing Schneider, teater- och operaforskare, Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet. *Så ville Verdi att Otello skall uppföras. Scenbilder, historiska ljudinspelningar och Verdis brev och regiprotokoll berättar.*

1 dec. Daniel Olmarker, guide, introduktör och publikansvarig vid GöteborgsOperan, frilansande pianist och kompositör. *Simon Boccanegra – oförståelig eller fulländad? Om bel cantons bortglömda juvel.*

15 dec. **Wilhelm Carlsson**, regissör, professor i musikdramatisk gestaltning vid Operahögskolan. *Verdi – intellekt och känsla i förening. Otello och La Traviata. Två operor som skaver mot varandra och som förenar sig.*

Tid: Tisdagar udda veckor 22/9–15/12 (ej 20/10) kl. 15.15–16.45 (dock kl. 13.15–14.45 den 15/12). 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 8. Evert Taubes universum

Nationalskalden Evert Taube behöver knappast någon presentation, ändå är han både som vispoet och mänskliga märkligt svärfångad. Ingen skald har som Taube färgat vår bild av "det svenska", samtidigt är det svårt att hitta ett mer universellt konstnärskap än hans. Som ung bohem och äventyrare kom Taube att präglas av det tidiga 1900-talets motsägelser och kontraster; i hans visor och texter blandas nationalromantiska och kosmopolitiska drag, liksom det svenska med det exotiska, det arkaiska med det visionära. Genom hela sitt liv var han gränsöverskridande; liv och dikt smälte samman, liksom genrer, tider och världar. Det enda konstanta var Taubes egen rastlösa livsaptit vilket gör hans konstnärskap sällsynt levande. I denna föreläsningsserie är Evert Taubes mångfacetterade visdiktning i centrum, men vi möter också flera av hans föregångare och förebilder, inspirationskällor från avlägsna tider och främmande kulturer liksom de som tolkat och inspirerats av Taube.

Serieansvariga: **Johanna Broman Åkesson**, fil.dr i musikvetenskap, Stockholms universitet, tfn 076-211 49 97, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Johanna Broman Åkesson**.

Program

28 sept. Jag kommer av ett brusand' hav – barnet och bohemien.

12 okt. Många hundra gröna mil – resenären och impressionisten.

26 okt. Rosa på bal – människoskildraren och dramatikern.

9 nov. Som stjärnor små – naturkännaren och romantikern.

23 nov. Diktaren och tiden – klassicisten och folkbildaren.

7 dec. Så länge skutan kan gå – humanisten och levnadskonstnären.

Tid: Måndagar jämna veckor 28/9–7/12 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 9. Filmstudio Fyris, Grupp 1

I samarbete med Fyrisbiografen fortsätter vi med satsning på kvalitetsfilm. Varje film föregås av en kort presentation. Parallellserie med samma innehåll som Nr 10.

Serieansvariga: **Karin Almladh**, fil.dr i semitiska språk, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg**, fil.mag., tfn 018-12 95 92.

Program

8 sept. Babettes gästabud. En främmande fågel, franska Babette, landar i ett fiskeläge 1871 och blir hushållerska hos två fromma damer och deras skyddslingar. Men så vinner hon en stor summa pengar och ordnar en högtidsmåltid till minne av damernas far. En film från 1987 efter en novell av Karen Blixen. (103 minuter.)

22 sept. En oväntad vänskap. I denna franska film från 2011 skildras hur Driss, en ung kille från förorten som precis kommit ut från fängelset, anställs som personlig assistent till den oförsämrade rike, men också mycket ensamme aristokraten Phillip som blivit förlamad efter en drakflygningsolycka. (110 minuter.)

6 okt. Tolv edsvurna män. Höstens klassiker är Sidney Lumets film från 1957: elva jurymedlemmar är övertygade om den anklagades skuld men den tolfte, spelad av Henry Fonda, lika övertygad om hans oskuld. (97 minuter.)

3 nov. Green Book. År 1962, när nattklubbsvärden och utkastaren Anthony "Tony Lip" Vallelonga tillfälligt befinner sig utan arbete, går han med på att köra musikern Dr. Don Shirley på en tvåmånaders turné i djupaste amerikanska södern. Där råder fortfarande lagar som legaliserar rasism och definierar mörkhyade personer som andraklassens medborgare. Amerikansk film från 2018. (124 minuter.)

17 nov. Att återvända. Pedro Almodóvar är en av Spaniens främsta regissörer och filmen Att återvända från 2006 är hans sextonde film. Två systrar i Madrid uppväxta i en liten by, spelade av Penélope Cruz och Lola Dueñas, återvänder till hembyn för att begrava en kvinnlig släkting. I Cannes fick filmen guldpalmen för bästa manus och de sex kvinnliga huvudrollsinnehavarna gemensamt även de guldpalmen. (121 minuter.)

1 dec. Julietta och andarna. En uttråkad hemmafru flyr från den grå vardagen och sin notoriskt otrogne make med hjälp av sensuella äventyr i andevärlden. Efter en seans närmar hon sig sina undermedvetna begär och bestämmer sig för att leva ut sin sexuella frihet. Ett mästerverk av Federico Fellini från 1966, som sjuder av färg, passion och sinnlighet. (137 minuter.)

Tid: Tisdagar udda veckor 8/9-1/12 (ej 20/10)
kl. 10.00-ca 12.30.

Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.
Avgift: 350 kr.

Nr 10. Filmstudio Fyris, Grupp 2

Parallellserie med samma innehåll som Nr 9.

Serieansvariga: **Karin Almladh**, fil.dr i semitiska språk, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg**, fil.mag., tfn 018-12 95 92.

Program

11 sept. Babettes gästabud.

25 sept. En oväntad vänskap.

9 okt. Tolv edsvurna män.

6 nov. Green Book.

20 nov. Att återvända.

4 dec. Julietta och andarna.

Tid: Fredagar udda veckor 11/9-4/12 (ej 23/10)
kl. 13.00-ca 15.30.

Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.

Avgift: 350 kr.

Nr 11. Svensk arkitekturhistoria – med internationella utblickar och uppsalaexempel

Arkitekturen omfattar stora delar av den fysiska livsmiljön och är en viktig del av de klassiska konsterna. Som en av de senare förknippas dock arkitekturen idag oftast endast med äldre tiders mästerverk, grekiska tempel, gotiska katedraler, romanska kyrkor o.dyl. Fram till mitten av 1700-talet kom arkitekturen att utvecklas inom relativt enhetliga former där arbetsmetoder, byggmästarens, arkitektens och brukarens intresse kunde variera från epok till epok och från plats till plats. Intresset var så gott som enbart inriktat mot byggnadernas kvaliteter. Efter den industriella revolutionen och upptäckten av nya byggnads-material, tillämpningen av nya tekniker m.m. föds den moderna arkitekturen. Sverige var som relativt homogent samhälle och med en social inriktning tidigt ute när det gäller att ta intryck av funktionalismens första spår. Här kom inflytandet av en alltmer systematisk samhällsplanering att skapa en ökad enhetlighet i allt större stadslandskap. Vi ser därför efter 1950-talet i ett alltmer internationellt perspektiv en utveckling av arkitekturen i allt mindre sällsynta och särpräglade former.

Serieansvarig: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85.

Program

28 sept. Johan Mårtelius, professor em. i arkitekturs historia och teori, KTH. *Från vikingahallar till klassiskt 1700-tal.*

12 okt. Johan Mårtelius. *Från nyantikt 1700-tal till 1800-talets kritiska rörelser.*

26 okt. Johan Mårtelius. *Från regionalism kring 1900 till klassiska utblickar kring 1920.*

9 nov. Clas Caldenby, professor em. i arkitekturs teori och historia, Chalmers, sedan mer än 40 år i redaktionen för tidskriften Arkitektur. *Från 1920-tal till 1950-tal: Gunnar Leche och det svenska folkhemmet.*

23 nov. Clas Caldenby. *Från 1950-tal till 1980-tal: senmodernism och postmodernism.*

7 dec. Clas Caldenby. *Från 1980-tal till 2020-tal: post-industrialism och storstadsdrömmar.*

Tid: Måndagar jämna veckor 28/9-7/12
kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen

Avgift: 350 kr.

Nr 12. Tillståndet i världen hösten 2020

I vilket tillstånd världen befinner sig hösten 2020 är inte lätt att veta. Den pandemi som under året dragit fram över världen har helt förändrat spelplanen för länder, för reger-

ingar, för människor. Dock vet vi att höstens upplaga av Tillståndet i världen ska handla om påven Franciskus och hans betydelse för den katolska kyrkan, om den populistiske president Jair Bolsonaros försök att omvandla Brasilien och om den forna sovjetstaten Uzbekistan som möjligen är på väg mot ett mindre diktatoriskt styre. Det ska också handla om hur Frankrikes president Emanuel Macron manövrerar i ett gungande EU och hur regeringar i en rad stater i Mellanöstern bemöter uppblående folkliga protester. Slutligen också hur framtiden ser ut för USA. Är rubriken Fyra år med president Donald Trump eller Fyra år till med president Donald Trump? Och den underliggande frågan för alla föreläsningar är förstås: Hur ser världen ut efter corona-pandemin?

Serieansvarig: Lars Nilsson, f.d. chefredaktör vid UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com.

Program

21 sept. Ulla Gudmundson, skribent och diplomat som under åren 2008–2013 var Sveriges ambassadör i Vatikanen. *Påven Franciskus, katolska kyrkan och världen.*

5 okt. Torsten Wetterblad, forskare knuten till Latinamerikainstitutet vid Stockholms universitet. *Bolsonaros Brasilien.*

19 okt. Johan Engvall, forskare och analytiker vid FOI. *Uzbekistan och dess grannländer – på rätt väg?*

2 nov. Annika Ström-Melin, författare och journalist, senast som DN:s brysselkorrespondent. *President Macrons drömmar om Europa.*

16 nov. Rouzbeh Parsi, programchef vid Mellanöstern- och Nordafrikaprogrammet vid Utrikespolitiska institutet. *Vanstyre och legitimitetskris i Mellanöstern.*

30 nov. Dag Blanck, professor i Nordamerikastudier, Uppsala universitet. *Fyra år med president Trump.*

Serien filmas. Filmerna kan då under två veckor ses av deltagare i serien på www.usu.se. Se även serie 13.

Tid: Måndagar udda veckor 21/9–30/11 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 13. Tillståndet i världen hösten 2020, filmversion

Under hösten kommer serie 12 att filmas och finnas tillgänglig på USU:s webbplats under två veckor efter respektive föreläsning. Man kan följa föreläsningarna enbart som filmversion och betalar då lägre avgift. Vid detta alternativ deltar man alltså inte på plats och erhåller inga biljetter.

Program enligt serie 12. Anmälan som till övriga serier. Vi kan tyvärr inte garantera att samtliga filmer blir perfekta.

Avgift: 200 kr.

Nr 14. Sidenvägarna och Japan – länkar mellan öst och väst

Sidenvägarna har i tusentals år bundit samman Europa och Fjärran Östern, genom Centralasien till Japan. Namnet Sidenvägen, som myntades först på 1800-talet, har fått ny aktualitet genom det kinesiska "Belt & Road Initiative",

BRI, de nya sidenvägarna till lands, till sjöss och i luften. Serien belyser hur Kina och Japan påverkat och påverkats av kontakterna med Europa och västvärlden, från 1700-talets handelskontakter och vurm för det kinesiska, via Sven Hedin och andra svenska forskares kontakter under tidigt 1900-tal till hur Japan förändrats under de senaste 150 åren efter mötet med västerlandet.

Serieansvarig: Claes Leijon, f.d. ambassadråd och Sida-medarbetare, tfn 070-602 53 17, claesse.leijon@gmail.com.

Program

17 sept. Si Han, intendent/curator, Östasiatiska museet. *Från 1700-talets kineserier till 1920-talets klassicism inom konst och arkitektur.*

1 okt. Mikael Weissmann, forskare vid Försvarshögskolan och Utrikespolitiska institutet. *BRI och Kina som global aktör.*

15 okt. Eva Myrdal, senior forskare, Östasiatiska museet. *Svenska forskare och resenärer på Sidenvägarna.*

12 nov. Håkan Wahlquist, f.d. curator och ansvarig för Asien-samlingarna, Etnografiska museet, föreståndare Sven Hedin-stiftelsen. *Sidenvägen, ett begrepp med en osannolik historia.*

26 nov. John Hennessey, postdoktor, forskare vid Hugo Valentin-centret, Uppsala universitet. *Japans historia efter 1850 och japansk imperialism.*

10 dec. Lars Vargö, f.d. ambassadör i Korea och Japan, chef för ISDPs Japan Center. *Kreativitet och kulturella värderingar i ett moderniserat Japan.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 17/9–10/12 (ej 29/10) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 15. Familjens metamorfoser

Familjen har omvandlats sedan 1930- och 40-talisterna var barn. Förstår vi äldre hur de unga vill ordna sitt familjeliv? Idag finns familjer med samkönade föräldrar, bonusfamiljer och familjer med barn genom assisterad befruktning. Serien ger kunskap om familjelivets förändringar med perspektiv från ämnena juridik, demografi, medicin, sociologi och ekonomisk historia. Vi får bl.a. höra om kvinnornas roll i mäktiga finansfamiljer vid sekelskiftet 1900 och om hur samhället sett på homosexualitet genom tiderna innan gifta samkönade kunde bilda familj.

Serieansvarig: Hedvig Ekerwald, professor em. i sociologi, tfn: 070-948 60 95, hedvig.ekerwald@soc.uu.se.

16 sept. Stina Malmén, universitetslektor i ekonomisk historia, Stockholms universitet. *Kvinnornas och barnens betydelse i de mäktiga Ekman- och Wallenberg-familjerna vid sekelskiftet 1900.*

30 sept. Gunnar Andersson, professor i demografi, Stockholms universitet. *Familjen i statistiken: familjen och arbetslöshet, utbildning, skilsmässor och antal barn, samt Sverige i jämförelse med andra länder.*

14 okt. Hedvig Ekerwald. *Familjens inre liv: erfarenheter från en tregenerationsstudie.*

28 okt. Anna Singer, professor i civilrätt, Uppsala universitet. *"Om en man föder ett barn..." Samtida utmaningar för familjerätten.*

11 nov. Barbro Westerholm, riksdagsledamot och läkare. *Reformen om samkönades äktenskap och dess bakgrund.*

25 nov. Bo Lewin, professor em. i sociologi, Uppsala universitet. *Familjen och sexualiteten, särskilt ungdomars sexualitet.*

Tid: Onsdagar jämna veckor 16/9–25/11 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 16. Evolutionsbiologi – evolutionära beteendeanpassningar hos djur till sin omvärld

Under 2016 och vt 2017 gavs i USU:s regi en serie i tre delar om den biologiska evolutionen under årmiljarder. Den nu aktuella serien behandlar djurs anpassning till och sårbarhet gentemot en föränderlig omvärld. Serien bygger på forskning om djurs många gånger märkliga beteenden, som vi också kan se exempel på i fantastiska TV-produktioner.

Serieansvarig: Göran Milbrink, professor em., tfn 070-941 59 05.

Serieansvarig och samtliga föreläsare är verksamma vid Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet.

Program

23 sept. Mats Björklund, professor em. *Evolutionsbiologi, vad menar vi med det?*

7 okt. Jacob Höglund, professor (1) och Katerina Guschanski, fil.dr (2).

1. *Bevarandebiologi (på svenska).*

2. *Bevarandebiologi med särskilt avseende på gorillor (på engelska).*

21 okt. Göran Arnqvist, professor. *Könskonflikter hos insekter.*

4 nov. Anssi Laurela, professor (1) och Frank Johansson, professor (2).

1. *Våra svenska groddjur, klimatanpassning och allmän sårbarhet.*

2. *Lokala anpassningar hos insekter mot klimatförändringar.*

18 nov. Anna Qvarnström, professor. *Livshistorieevolution och artbildning med flugsnappare som utgångspunkt.*

2 dec. Ingrid Ahnesjö, professor. *Omvända könsroller hos kantnälar.*

Tid: Onsdagar udda veckor 23/9–2/12 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B (dock annan lokal 21/10, meddelas senare).

Avgift: 350 kr.

Nr 17. Infrastruktur – vad är den bra för?

I sin bredaste definition kan infrastruktur innefatta samtliga tillgångar och nyttigheter som tillsammans skapar förutsättningar för ett fungerande samhälle. Vidare kan begreppet indelas i ekonomisk och social infrastruktur samt hård och mjuk infrastruktur. Den hårda infrastrukturen avser fysiska tillgångar som i regel har formen av stora nätverk, till exempel vägar, järnvägar, hamnar, anläggningar för energiöverföring som el, gas samt fjärrvärme, vatten- och avloppsnät samt infrastruktur för informationsöverföring via post, tv- och radiosändningar, IT och telefoni. Föreläsningarna i denna serie kommer i huvudsak att beskriva den hårda infrastrukturen i Sverige.

Serieansvariga: Jan Frisk, civ.ing., tfn 070-514 63 26, och **Yvonne Brandt-Andersson**, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47.

Program

16 sept. Tomas Eneroth, statsråd och chef för Infrastrukturdepartementet, eller ersättare. *Vad är de stora utmaningarna för infrastrukturen på nationell nivå?*

30 sept. Erik Pelling, kommunalråd Uppsala kommun, eller ersättare. *Det lokala/regionala perspektivet på infrastruktur.*

14 okt. Linda Pettersson, samhällsplanerare på enhet Strategisk planering, Transportstyrelsen, *Myndighetens arbete för utveckling av infrastruktur för vägtrafik, sjöfart, luftfart och järnväg.*

28 okt. Sigrid DeGeyter, VD Uppsala Vatten. *Det lokala perspektivet på vatten.*

11 nov. Göran Ericsson, docent, FoU-chef, Svenska kraftnät. *Om eltransmissionsnätets utmaningar.*

25 nov. Gustav Mellin, VD Svebio. *Biomaterialets mångsidighet.*

9 dec. Anders Lindeberg-Lindvet, intendent, Tekniska museet. *Kommunikation av information i alla dess historiska och framtida former.*

Tid: Onsdagar jämna veckor 16/9–9/12 kl. 13.15–14.45. 14 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 18. Människans relation till de andra djuren

Det finns cirka en och en halv miljon kända djurarter. De lever i vatten, på land och i luften. De vilda djuren ingår på många olika sätt i ekosystemen. När vi började bedriva jordbruk domesticerades ett antal arter till husdjur. Av de cirka 60 000 arterna ryggradsdjur har ett 30-tal blivit husdjur. De lever i nära kontakt med oss och förökar sig regelbundet. I jordbruket används husdjur i första hand för att producera mat och dragkraft, men nyttjas också i många andra sammanhang, som sällskapsdjur, i sjukvården samt för sport och fritid. De används även i vetenskapliga försök, och för produktion av medicin och antikroppar, men bidrar dessvärre även till spridning av sjukdomar.

Serieansvariga: **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, tfn 070-678 50 10, **Lars Ohlander**, docent i växtodlingslära, tfn 073-327 88 80, och **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, tfn 070-374 72 92.

Program

21 sept. Petter Kjellander, professor vid institutionen för ekologi, enheten för Viltekologi, SLU. *De vilda djuren – i Sverige.*

5 okt. Jan Philipsson, professor em. vid institutionen för husdjursgenetik, SLU. *Husdjur för livsmedelsproduktion – då och nu – med globala utblickar.*

19 okt. Marianne Elvander, f.d. statsepizootolog vid Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA. *Zoonoser – smittor mellan djur och människor; kan det vara en risk?*

2 nov. Lena Lidfors, professor vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU (1) och **Göran Dalin**, docent, Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi, SLU (2).

1. Sällskapsdjur, sport och fritid.

2. Hästen i människans tjänst.

16 nov. Lennart Wetterholm, chef för Hundcampus, Hällefors. *Hundar i människans tjänst. Cancerhundar, knarkhundar, vårdhundar m.m. – nu och i framtiden.*

30 nov. Helena Röcklinsberg, universitetslektor vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU. *Ettiska frågeställningar.*

Tid: Måndagar udda veckor 21/9–30/11 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B (dock Missionskyrkan, Kyrksalen den 19/10).

Avgift: 350 kr.

I anslutning till serien planeras ett studiebesök vid SLU:s forskningsstation i Lövsta. Resan är öppen för samtliga medlemmar men företräde ges för seriens deltagare. Se vidare Resor och studiebesök.

Nr 19. Människor som utsätter sig för extrema påfrestningar och vad som driver dem

Många människor i dagens samhälle utsätter sig frivilligt för stora risker och extrema påfrestningar, även med fara för livet. För utövare av extrema sporter är det inte sällan en livsstil som andra människor har svårt att förstå, för andra något som kan ingå i deras yrke eller vid volontärbete. Det finns forskning om vilka faktorer som kan ligga bakom att vissa personer mer än andra frivilligt utsätter sig för stora risker. I denna serie belyses detta och ges både historiska och levande exempel på vilka starka drivkrafter som ligger bakom människor som söker utmaningar och de faror de tvingats hantera.

Serieansvariga: **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, tfn 070-678 50 10, och **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, tfn 070-374 72 92.

Program

24 sept. Åke Pålshammar, fil.dr i psykologi, senioruniversitetslektor vid institutionen för psykologi, Uppsala universitet. *Vad utmärker människor som tar stora risker?*

8 okt. Dag Linnarsson, professor em. i baromedicin, Karolinska Institutet (1) och **Jan Linder**, f.d. flygöverläkare (1989–2005), kirurg (2).

1. Medicinska faror för astronauter och dykare.

2. Flygmedicinska utmaningar.

22 okt. Ann Enander, professor em. i ledarskapspsykologi, Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap, Försvarshögskolan. *Rustad för risk – människor som riskerar livet i sitt yrke.*

5 nov. Håkan Jorikson, museichef, Grenna Museum-Polarcenter. *Historiska polarresenärer – deras drivkraft och resornas resultat.*

19 nov. Oskar Kihlberg, äventyrare, ledarskapskonsult. *Mot alla odds – äventyr i bergen, på haven och i djungeln.*

3 dec. Milo Dahlmann, sjuksköterska, långseglare, föreläsare. *Varför segla ensam över Atlanten? Och i segelbåt till Antarktis? Tankar, erfarenheter.*

10 dec. Renata Chlumska, äventyrare, bergsbestigare bl.a. *När bergen och rymden kallar – min drivkraft.*

Tid: Torsdagar udda veckor 24/9–3/12 samt jämn vecka 10/12 kl. 15.15–16.45. 14 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen (dock Pingstkyrkan, St Persgatan 9 den 22/10).

Avgift: 350 kr.

Nr 20. Farsoter – ur ett medicinskt, historiskt och kulturhistoriskt perspektiv

Farsoter med hög sjuklighet och dödlighet har såväl i våra dagar som historiskt drabbat mänskligheten. De har påverkat samhället och har även givit avtryck i litteratur, konst och musik. Det här är en fristående fortsättning på vårens serie som beskriver några av dessa farsoter ur ett medicinskt och historiskt perspektiv. Serien drar även ut linjerna till nutid och diskuterar vad framtiden kan tänkas föra med sig. Samhällsförändringar på grund av farsoter belyses och hur de givit kulturella avtryck.

Serieansvariga: **Jan Stålhammar**, docent i allmänmedicin, tfn 070-578 28 68, och **Anne-Marie Pernulf**, specialist i allmänmedicin, f.d. divisionschef, Akademiska sjukhuset, tfn 070-314 10 03.

Program

1 okt. Kerstin Hulter Åsberg, docent i internmedicin, Uppsala universitet, och **Ulrika Ransjö**, docent i klinisk mikrobiologi, Uppsala universitet. *Smittkoppor – farsoten som försvann.*

15 okt. Anders Hallén, med.dr, f.d. överläkare, hudklinik, Akademiska sjukhuset (1) och **Gunnar Birgegård**, professor em. i hematologi, Uppsala universitet (2).

1. Syfilis – en av medicinens maskeradfigurer som lämnat mångahanda spår.

2. Sjukdomens avtryck i musiken.

29 okt. Johan Carlson, docent i infektionssjukdomar, generaldirektör Folkhälsomyndigheten. *Sumpfeber, augustifeber eller den dåliga luften – kärt barn har många namn. Malaria i världen och i Sverige.*

12 nov. Göran Bratt, med.dr, överläkare infektion, Venhälsan, Södersjukhuset/Karolinska institutet (1) och **David Thorsén**, universitetslektor i hälsopedagogik, Stockholms universitet (2).

1. AIDS – några medicinska reflektioner kring de första åren.

2. HIV och AIDS – medicinhistoriska perspektiv och kontexter.

26 nov. Björn Olsen, professor i infektionssjukdomar, Uppsala universitet. *Spanska sjukan, COVID-19 och vad väntar runt hörnet?*

9 dec. Ingrid Uhnoo, docent i infektionssjukdomar, Uppsala universitet, f.d. programchef Folkhälsomyndigheten (1) och **Torsten Gordh**, professor em. i klinisk smärtforskning, Uppsala universitet (2).

1. Polio – om epidemierna, vaccinflamgångerna och oväntade händelser.

2. Utvecklingen av assisterad ventilation vid polioepidemierna under 1900-talet.

Tid: Torsdagar jämna veckor 1/10-26/11 samt onsdag 9/12 kl. 15.15-16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen

Avgift: 350 kr.

Kvarvarande föreläsningar från vårterminen

Deltagare från våren ska inte anmäla sig och betalar ingen avgift. Meddela gärna om du inte ska delta, så nya deltagare får plats.

Nr 21. Svenska poeter från Karlfeldt till Greider.

Överfört från vårterminens program.

Vi får stifta bekantskap med några poeter från vår tid.

Serieansvariga: **Eva Heggstad**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-24 30 12, och **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11.

Program

7 sept. Annelie Bränström Öhman, professor i litteraturvetenskap och genusvetenskap, Umeå universitet. *"Jag vill ha mina leoparder i fred!" Ruth Hillarp och den erotiska modernismen.*

14 sept. Göran Greider, författare och poet, talar om sitt skrivande.

Tid: Måndagar enligt ovan kl. 13.15-14.45. 4 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 120 kr.

Nr 22. Nedslag i konsten.

Överfört från vårterminens program.

Olika typer av konstnärer och konstnärsroller presenteras. Syftet med serien är att ge en djupgående analys av konstnärerna och deras verk.

Serieansvarig: **Carola Hermelin**, fil. dr. i litteraturvetenskap, f.d. bitr. chef vid Nobelbiblioteket, tfn 018-51 50 55.

Program

18 sept. Helén Hallgren Archer, intendent vid Nationalmuseum. *Några av 1900-talets textiltionjärer i Sverige – Märta Måås-Fjetterström, Josef Frank, Astrid Sampe och andra.*

16 okt. Maria Taube, tidigare intendent vid Moderna Museet. *Bildkonstnären Evert Taube – måleri och teckningar.*

30 okt. Ingemar Lindahl, författare, tidigare diplomat, bl.a. ambassadör på Cypern. *Visit hos excentrisk herre – om Nils Dardels liv och konst.*

11 dec. Thomas Hård af Segerstad, tidigare universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Irving Penn och fotografiets ursprung.*

Tid: Fredagar jämna veckor, datum enligt ovan, kl. 13.15-14.45. 8 timmar.

Lokal: Pingstkyrkan, St Persgatan 9.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 175 kr.

Nr 23. Arts and Crafts-rörelsen – modernismens startskott i mode, textil och inredning.

Överfört från vårterminens program.

Serien om Arts and Crafts-rörelsen belyser en utveckling, ca 1850–1939, i bildkonst, dekoration och mode med fokus på textilmönster, mattor, tapeter och broderier. Rörelsen föddes i protest mot maskinålderns massproduktion, fabrikenas förslavande av människor och hantverkets förfall och spreds från England till kontinenten, Nordamerika och Norden. Från den förgrenade sig stilar som t.ex. art nouveau/Jugend, nationalromantik och även funktionalism.

Serieansvariga: **Désirée Koslin**, professor i Fashion and Textile Studies, Fashion Institute of Technology, New York, tfn 070-358 37 60, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

1 sept. Désirée Koslin. *Nordamerikas Craftsman style, Saarinsens Cranbrook Academy of Art, Europas Art Deco och Jazz Age, Paris 20-talskultur med Sonia Delaunay, Ballets Russes och Suédois, rysk konstruktivism. I London Omega Workshops och i Stockholm funktionalism i utställningen 1930.*

10 sept. Désirée Koslin. *Arts & Crafts-arvet på kontinenten i Deutsche Werkbund och Bauhaus-skolan, New Yorks International Modern med Världsutställningen 1939, pionjärerna i Stockholm: Estrid Ericson, Elsa Gullberg och Astrid Sampe.*

Tid: Tisdag 1/9, torsdag 10/9 kl. 10.15–11.45. 4 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 120 kr.

Nr 24. Rockhistoria.

Överfört från vårterminens program.

Rockmusiken uppkom under 1950-talet och sågs från början inte med blida ögon av vuxengenerationen. Sedan dess har musiken utvecklats till en stark populärkulturell rörelse och omfattar idag ett stort antal musikgenrer. I höst avslutar vi vårens serie med återstående föredrag som behandlar två av rockhistoriens största namn.

Serieansvariga: **Per Davidsson**, f.d. kanslichef, musiksribent och föreläsare, tfn 070-856 31 44, per.davidsson1@gmail.com, och **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85.

Program

13 okt. Per Davidsson. *The Rolling Stones, f.d. upprorsmakare, still going strong efter snart 60 år.*

27 okt. Ulf Gustavsson, f.d. nöjesredaktör på UNT. *Varför blev Beatles så stora?*

Tid: Tisdagar jämna vecklor 13/10–27/10 kl. 15.15–16.45. 4 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 120 kr.

Nr 25. Uppsala idag och i morgon. Hur uthållig är tillväxten?

Överfört från vårterminens program.

Uppsala är sedan en längre tid en av Sveriges snabbast växande städer. Tillväxten idag sker i huvudsak genom förtätning och utvidgning av stadsområdet och regionen. Kvar att belysa har vi nu viktiga områden som stadens grönska, klimatsmarta transporter samt betydelsen av grundläggande upplevelsevärden, trivsel, trygghet. Vi får en genomgång av varje område samt hur långt god praktik och forskning kommit inom respektive område. Som föreläsare medverkar forskare och experter från respektive fackområde. Tillfälle ges till frågor och diskussion.

Serieansvarig: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85.

Program

4 nov. Tuula Eriksson, sociolog med inriktning mot uthållig samhällsplanering. *Om tillgången till grönska i stadens olika rum och dess konsekvenser för människors hälsa och välbefinnande.*

18 nov. Tomas Kåberger, professor i industriell ekonomi, Chalmers tekniska högskola. *Vad är och betyder klimatsmarta transporter för individ, företag och samhälle?*

2 dec. Lena Steffner, arkitekt SAR/MSA, tekn.dr, m.arch, lärare i landskapsarkitektur på Sveriges lantbruksuniversitet. *Om betydelsen av stadens grundläggande upplevelsevärden, trivsel, trygghet m.m.*

Tid: Onsdagar udda veckor 4/11–2/12 kl. 13.15–14.45. 6 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 175 kr.

Nr 26. Uppsalas studenthistoria.

Överfört från vårterminens program.

Studenterna utgör sedan länge en betydande del av Uppsalas befolkning. Kring sekelskiftet 1800–1900-talet började kvinnorna få tillträde till universitetet. Under senare delen av 1900-talet kom staden och stadslivet alltmer att präglas av universitetet, nya studentbostadsområden och en växande och stundom livfull studentnärrvaro under såväl dag- som kvällstid. Men också av en medveten satsning på planerade mötesplatser för forskning och företagande, av typen forskarby, t.ex. vid STUNS-området.

Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör, tfn 070-648 67 85, och **Tom Lundin**, professor em. i katastrofpsykiatri, tfn 070-946 03 58.

Program

8 sept. Cecilia Pahlberg, professor i företagsekonomi, Uppsala universitet, inspektor, och **Anna Marino Jonsäll**, tidigare förste kurator Norrlands nation. Föredraget bygger på Gunilla Strömholms studier om kvinnliga studenter vid akademien. *Svarta hattar bland vita mössor.*

15 sept. Tom Lundin. *Från hyrestant och matlag till rum i Studentstaden.*

29 sept. Claes Caldenby, ursprungligen från Uppsala, professor em. i arkitekturens teori och historia, Chalmers tekniska högskola. *Studenterna, universitetet och staden.*

Tid: Tisdagar enligt ovan 8/9–29/9 kl. 15.15–16.45.
6 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 175 kr.

Nr 27. USA inför presidentvalet.

Överfört från vårterminens program. När detta trycks är serie 27 fortfarande preliminär.

USA:s isolationism och betydelsen av tv-sända presidentvalsdebatter är även i höst högaktuella ämnen. Och frågan om vem eller vilka som är USA:s bästa och sämsta presidenter kvarstår.

Serieansvarig: Lars Nilsson, f.d. chefredaktör UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com.

11 sept. Erik Åsard, professor em. i Nordamerikastudier, Uppsala universitet. *Presidentvalsdebatterna i tv från Kennedy-Nixon till idag.*

18 sept. Erika Bjerström, utrikeskommentator vid Sveriges Television och tidigare bland annat USA-korrespondent. *USA mellan globalism och isolationism.*

2 okt. Karin Henriksson, journalist och författare som sedan drygt 30 år bevakat amerikansk politik. *Alla USA:s presidenter.*

Tid: Fredagar enligt ovan 11/9–2/10 kl. 10.15–11.45.
6 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 175 kr.

Nr 28. Nytt ljus över universum.

Överfört från vårterminens program.

Forskningen har de senaste två decennierna givit viktiga bidrag till förståelsen av vårt universum. I denna serie liksom de två föregående "Kosmisk resa" och förra terminens förkortade "Nytt ljus över universum" anträds en hisnande resa där vägen går från vårt eget solsystem till väldiga galaxer med supermassiva svarta hål i centrum och vidare.

Serieansvariga: Yvonne Brandt Andersson, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47, och **Staffan Yngve,** professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16. Serieansvariga och samtliga föreläsare är verksamma vid Ångströmlaboratoriet i Uppsala.

Program

8 sept. Olga Botner, professor i experimentell elementarpartikelfysik. *Neutriner, svärfångade budbärare från universum.*

22 sept. Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik. *Från ursmällen till dagens universum – och sedan.*

14

6 okt. Anders Eriksson, forskare i rymdfysik. *Liftarens guide till solsystemet.*

20 okt. Bengt Gustafsson, professor em. i teoretisk astrofysik. *"En den märkligaste dans." Om samspelet mellan astronomi och fysik, mellan teori och observation, mellan spekulation och vetenskap. Exempel från stjärnfysik med svarta hål, kosmologi och kosmogoni.*

Tid: Tisdagar udda veckor 8/9–20/10 kl. 13.15–14.45.
8 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet plan 1, Polhemsalen.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 175 kr.

Nr 29. Farsoter – ur ett medicinskt, historiskt och kulturhistoriskt perspektiv.

Överfört från vårterminens program.

Farsoter har såväl historiskt som i vår tid hemsökt mänskligheten och förorsakat hög sjuklighet och dödlighet. Denna miniserie beskriver ett par av dessa farsoter ur medicinskt perspektiv, deras påverkan på samhället och hur de givit kulturella avtryck.

Serieansvariga: Jan Stålhammar, docent i allmänmedicin, Uppsala universitet, tfn 070-578 28 68, och **Anne-Marie Pernulf,** läkare i allmänmedicin, f.d. divisionschef, Akademiska sjukhuset, tfn 070-314 10 03.

Program

10 sept. Ingrid Uhnoo, docent i infektionssjukdomar, Uppsala universitet, f.d. programchef Folkhälsomyndigheten. *Mässling – en allvarlig men underskattad sjukdom. Vaccinationer – skepsis, risker, nytta.*

17 sept. Gunnar Boman, professor em. i lungsjukdomar, Uppsala universitet (1) och **Gunnar Birgegård,** professor em. i hematologi, Uppsala universitet (2).

1. *Tbc – den vita döden. Medicinska och sociala aspekter.*

2. *Sjukdomens avtryck i musiken.*

Tid: Torsdag 10/9 och 17/9 kl. 15.15–16.45. 4 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: Deltagare i serien under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 120 kr.

Studiecirkklar

Hur man anmäler sig och mycket mer står på näst sista sidan i programmet.

Varje cirkelträff omfattar 2 x 45 minuter, där ej annat anges.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Kyrkokonst i fem kyrkor

Överförd från vårterminen 2020, se Nr 53.

Nr 30. Medeltiden i Sverige (1000–1500) – en tid av import i det stora formatet

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 070-837 21 11, carmina3208@gmail.com.

Medeltiden innebar stora förändringar för Sverige. Vi importerade

1. En ny religion, kristendomen. En administration från kyrkan som betydde mycket för den statliga byråkantin. En färdig liturgi, väl fungerande.
2. Ett sätt att bygga kyrkor, murteknik, valvteknik. Professionella byggmästare.
3. Konst – kalkmålare till våra kyrkor.
4. Konst – altarskåp från stora leverantörer.
5. Konst – verk av pärlstickare, silver- och guldsmeder samt några renässansaltarskåp.
6. En ny syn på utbildningen.

Tid: Varje måndag 19/10–23/11 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Nr 31. Andliga vägvisare

Rolf Larsson, präst, kantor, skribent, tfn 070-634 53 05.

Det mänskliga livet med glädje, sorg, arbete, vila, helg och vardag väcker många frågor om livsmedning, om viktigt och oviktigt, om ont och gott, skuld och förlåtelse, frågor om "vadan och varthän". I historien finns många vägvisare genom det andliga livets landskap. Vi gör några nedslag i den kristna traditionen, från kyrkofadern Augustinus för 1600 år sedan, via Franciskus och Clara från Assisi, den heliga Birgitta, Martin Luther, Emilia Fogelklou till Martin Lönnebo.

Tid: Torsdagar udda veckor 24/9–3/12 kl. 10.00–11.30. 12 timmar.

Lokal: Vindhems kyrkan.

Avgift: 300 kr.

LITTERATUR, KONST OCH MUSIK

Nr 32. Irländska författare, Grupp 1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi läser och diskuterar sex romaner av irländska författare. Deltagarna ombeds att till första tillfället läsa *Den grö-*

na vägen av Anne Enright. Se även intervjun med Enright på <https://youtu.be/W5BM8X8yTVQ>.

Parallellcirkel med Nr 33.

Tid: Onsdagar udda veckor 23/9–2/12 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 33. Irländska författare, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som nr 32.

Tid: Onsdagar jämna veckor 16/9–25/11 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 34. Skrivarstuga, Grupp 1

Solveig Aaro, beteendevetare, undersköterska, tfn 070-949 89 56, solveig.aaro46@gmail.com.

Cirkeln välkomnar medlemmar som tycker om att skriva, lyssna på andras texter och som vill utveckla sitt eget skrivande. I skrivarstugan ges tips och respons och i mån av tid skrivövningar i syfte att väcka skrivarlusten. Till varje tillfälle föreslås en uppgift, men man är fri att skriva om allt möjligt från barndomsminnen och livserfarenheter till helt fria fantasier. Man kan välja kåseriets form och man kan lika gärna skriva prosa som poesi! Ta med någon egen text att läsa upp vid den första sammankomsten (max en A4-sida maskinskriven text).

Tid: Måndagar jämna veckor 14/9–23/11 kl. 12.45–14.45. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 35. Skrivarstuga, Grupp 2

Görel Bergman-Claeson, docent i nordiska språk, tfn 070-951 66 27.

Vill du komma igång med att skriva eller har du ett skrivprojekt på gång? Inför varje cirkelträff får deltagarna en skrivuppgift inom en given genre. Texterna läses av alla, och diskuteras och kommenteras dels i smågrupper, dels av cirkelledaren. Språkriktighets- och språkutvecklingsfrågor som aktualiseras av texterna tas också upp till diskussion.

Tid: Onsdagar jämna veckor 16/9–25/11 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Nr 36. Skrivarstuga, Grupp 3

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Välkommen du som har lust att skriva, vare sig du är van skribent eller vill "pröva på". Vi skriver korta övningar på träffarna, talar om hur man skriver prosa och poesi och ger varandra respons på de längre skrivuppgifter som skrivs hemma mellan träffarna. Ofta arbetar vi i smågrupper eller i par.

Tid: Onsdagar udda veckor 7/10–16/12 (ej 21/10)
kl. 12.15–14.15 samt fredag 23/10 kl. 10.15–12.15
16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Vänge.

Avgift: 450 kr.

Nr 37. Skriv ditt liv, Grupp 1

Tone Dahlstedt, fil.kand., skivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Här gör vi nedslag i livet, en minnenas resa genom barndom, ungdom, vuxenliv och arbetsliv med en avslutning i nutiden. Vad är sant och vad är falskt? Hur viktigt är det att hålla sig till sanningen och vad är ett minne? Under träffarna skriver vi korta texter, läser upp och samtalar om textens innehåll och form. En längre text skrivs hemma mellan träffarna. Parallellcirkel med Nr 38.

Tid: Torsdagar udda veckor 8/10–17/12
kl. 11.00–13.00. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 38. Skriv ditt liv, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 37.

Tid: Torsdagar udda veckor 8/10–17/12
kl. 14.00–16.00. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 39. Skriv ditt liv, fortsättare, digitalt

Tone Dahlstedt, fil.kand., skivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Du som har gått en termin på "Skriv ditt liv" och nu vill fortsätta, är välkommen till den här cirkeln med två fysiska träffar och fyra digitala däremellan. Här kan du utforma ditt skrivprojekt med en planering, skrivande mellan varje träff och respons från övriga deltagare. Du kommer att ha möjlighet att samtala och diskutera de frågor och problem som uppkommer under skrivprocessen digitalt.

Tid: Onsdagar udda veckor 7/10–16/12 kl. 14.45–16.15.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Vänge 7/10, 16/12.

Avgift: 300 kr.

Nr 40. Akvarellmålning, Grupp 1

Lillemor Wassberg, konstnär, tfn 070-529 24 42.

Akvarellmålning för de som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar teman för våra övningar. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Tag med akvarellpapper, akvarellfärger och pensel. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 41.

Tid: Onsdagar jämna veckor 16/9–25/11 kl. 9.15–12.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 41. Akvarellmålning, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 40.

Tid: Tisdagar jämna veckor 15/9–24/11 kl. 13.15–16.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 42. Vad är konst? Konsten och konsterna

Lars-Olov Åhlberg, professor em. i estetik,
tfn 070-425 95 00.

I cirkeln presenteras och diskuteras några svar på frågan om konsten och konsternas natur och funktion i historia och nutid. Generella filosofiska konstteorier som söker svar på frågan vad konsten som sådan är liksom mer specifika konstteorier om enskilda konstarter som bildkonst, litteratur och musik står i fokus. Vi närmar oss frågan om konsten och dess värde också på ett konkret plan genom att deltagarna ombeds välja konstverk som vi diskuterar i gruppen.

Tid: Tisdagar udda veckor 8/9–15/12 (ej 20/10, 3/11)
kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Nr 43. Musikhistoria i sex kapitel. Musiklyssnarcirkel

Gunnel Fagius, musikvetare, musikdirektör,
tfn 070-214 13 70, och **Jan Fagius**, neurolog och amatör-
musikant, tfn 073-584 06 49.

Cirkeln förmedlar liksom tidigare cirklar några nedslag i västerlandets musikhistoria utifrån cirkelledarnas personliga preferenser och deras eget diskotek. Denna termin utgörs kapiteln av enskilda tonsättare eller genrer i den västerländska konstmusiken. Cirkeln är en repris från vårterminen 2019.

18 sept. Nästan glömda svenska tonsättare.

2 okt. Benjamin Britten – operakonst och vokala verk för vår tid.

16 okt. Fugans konst och historia.

13 nov. Döden som musikalisk inspiration.

27 nov. Sopranen – tonsättarnas älskling?

11 dec. Maurice Ravel – rytmernas och färgernas mästare.

Tid: Fredagar jämna veckor 18/9–11/12 (ej 30/10) kl.
9.30–11.30 den 18/9, därefter kl. 10.15–12.15.
16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 450 kr.

Schuberts Winterreise. Konstnären inför döden. Musiklyssningscirkel

Återstående tillfällen från vårterminen 2020, se Nr 54.

Nr 44. The Beatles. Lyssnarcirkel, Grupp 1

Per Davidsson, f.d. kanslichef, tfn 070-856 32 44.

The Beatles är enligt många populärmusikhistoriens främsta artister. I denna cirkel lyssnar vi på nära hälften av de 210 låtar som gavs ut åren 1962–1970 och gjorde kvartetten störst inom popmusiken. Vi följer deras utgivningsordning och får en bild av en enastående konstnärlig utveckling som samklingade med det ungdomliga 60-talet. I början var det en enklare musik starkt påverkad av den amerikanska populärmusiken. En successiv och stark utveckling fick sin kulmen med 1967 års banbrytande LP-skiva *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*. Stort utrymme finns för deltagarnas egna favoriter. Parallellcirkel med Nr 45.

Tid: Onsdagar udda veckor 23/9–2/12 kl. 13.15–14.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Nr 45. The Beatles. Lyssnarcirkel, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 44.

Tid: Onsdagar udda veckor 23/9–2/12 kl. 15.15–16.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Rockmusikhistoria. Lyssnarcirklar.

Återstående tillfällen från vårterminen 2020, se Nr 55 och 56.

SAMHÄLLSVETENSKAP

Nr 46. Uppsalas gatunamn genom tiderna

Mats Wahlberg, docent i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning, tfn 070-752 17 18.

Uppsalas gatunamn har mycket att berätta. Medeltidens spontant framväxta namn ger oss kunskap om stadens topografi och byggnader men också en inblick i invånarnas liv och verksamhet. 1600-talets genomgripande stadsreglering förde med sig nya namn, några med reverens till den allsmäktiga kungamakten, de flesta dock med lokal anknytning. Dagens officiellt reglerade namngivning speglar också samtiden men på ett annat sätt än tidigare och namnen väcker inte sällan debatt.

Tid: Onsdagar udda veckor 23/9–2/12 kl. 11.15–12.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Nr 47. Hur bör EU utvecklas?

Paul Reichberg, fil.kand., tfn 070-673 85 64.

EU har ofta svårigheter att förenas som sammanhållande kraft. Det finns många exempel på hot mot EU:s förmåga till enighet. Cirkeln inriktas på några centrala problem EU står inför. Det handlar om områden som den ideologiska enigheten, den inre marknaden, EMU, strukturfonderna,

sammanhållningen, flykting- och klimatpolitiken samt utrikespolitiken. Cirkeln diskuterar också hur EU bör hantera globala sjukdomar som t.ex. den coronaepidemi som pågår under år 2020.

Tid: Tisdagar udda veckor 22/9–1/12 kl. 15.15–16.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

Nr 48. Kina – språk, kultur och samhälle, introduktion

Albin Geijer, kinalots, tfn 073-777 98 81.

Det kan vara svårt att hänga med i nyhetsrapportering och förstå det skeende som idag flyttar både ekonomisk och politisk makt från Europa och USA till Kina och Asien. Deltagarna får genom denna cirkel en inblick i Kinas historia, samhälle, språk och kultur genom berättande, samtal och bildvisning. Varje tillfälle består av en kortare föreläsning som följs av samtal, diskussioner och en frågestund. Vi kommer att behandla teman som politik, historia, språk, geografi, befolkning och ekonomi. Cirkeldeltagarna har stor möjlighet att påverka innehållet och vad vi lägger fokus på.

Tid: Onsdagar jämna veckor 16/9–25/11
kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 300 kr.

NATURVETENSKAP OCH TEKNIK

Nr 49. Materialkemi i kulturellt perspektiv

Rolf Berger, professor em. i oorganisk kemi, Uppsala universitet, tfn 070-398 29 36.

Cirkeln strävar efter att belysa betydelsen av material i tillvaron, hur deras användning är intimt knuten till mänsklig kultur. Materialtyper (sten, brons, järn) har ju fått ge namn åt hela tidsepoker! Förhistoriens och olika högkulturers förutsättningar ledde till alkemins uppkomst. Den utvecklades till kemi som vetenskap: atomer och grundämnen, nomenklatur och systematik, periodiska systemet, materialegenskaper som kan kopplas till uppbyggnad. Valda fall av moderna material får illustrera egenskapsstyrning – en ständigt pågående produktutveckling märkbar i vår vardag. Inga särskilda förkunskaper krävs.

Tid: Måndagar jämna veckor 14/9–23/11
kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet plan 1, Rosettarummet.

Avgift: 300 kr.

Nr 50. Världen själv

Staffan Yngve, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16.

Cirkeln inklusive titel är inspirerad av Ulf Danielssons senaste bok, se <https://fritanke.se/wp-content/uploads/2020/02/9789188589873.pdf>. I cirkeln kommer diskussionen att handla om fysiken (främst astrofysiken) och människan, en diskussion, som alla kan bidra till.

Tid: Tisdagar udda veckor 8/9-17/11 kl. 15.15-16.45.
12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet plan 1, Beurlingrummet.

Avgift: 300 kr.

Nr 51. Lyssna till klimat- och resursforskare i Uppsala

Kjell Aleklett, professor em. i globala energisystem, Uppsala universitet, tfn 072-727 29 90.

Vi får nästan dagligen med hänvisning till Greta Thunberg höra att vi ska lyssna på forskarna. Den tillämpade forskningen vid institutionen för geovetenskaper är riktad mot frågor av värde för vår civilisation såsom tillgång till rent vatten, mineralresurser och koldioxidupptagning. Områden i fokus är miljö- och naturresursfrågor, bl.a. studier av föroreningar i grundvatten, sjöar och hav, bullerspridning, prospektering efter malmer, mineral och fossila bränslen, väder- och klimatprognoser, vindkraft, bedömning av jordbävningsrisker samt undersökning av platser för djupförvar av kärnbränsleavfall eller deponering av koldioxid (www.geo.uu.se/forskning/). Det blir också en genomgång av de framtida scenarier som IPCC har presenterat. Cirkeln bygger på forskningsmaterial inklusive den tidigare använda boken *En värld drogad av olja*.

Tid: Tisdagar jämna veckor 15/9-24/11 kl. 15.30-17.00. 12 timmar.

Lokal: Institutionen för geovetenskaper, Villavägen 16, seminarierummet vid NRHU, Naturresurser och hållbar utveckling.

Avgift: 300 kr.

Nr 52. Fåglar under hösten

Pekka Westin, Upplands ornitologiska förening, tfn 070-572 80 42.

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana fågelskådare är välkomna. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Tid: Måndag 31/8 kl. 10.00-11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

2/9 kl. 8.00-13.00 Lövstaslätten och Övre föret - Kungsängen

10/9 kl. 7.00-14.00 Ledskär

16/9 kl. 8.00-12.00 Vendelsjön

30/9 kl. 13.00-17.00 Hjälstaviken

28/10 kl. 9.00-12.00 Hjälstaviken

Lokal: Storgatan 11, stora salen den 31/8, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

Kvarvarande humanioracirklar från vårterminen

Deltagare från våren ska inte anmäla sig och betalar ingen avgift. Meddela gärna om du inte ska delta, så nya deltagare får plats.

Nr 53. Kyrkokonst i fem kyrkor

Flyttad från vårterminens program

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 070-837 21 11, carmina3208@gmail.com.

Efter en första sammankomst med introduktion i Missionskyrkan besöker vi

14 sept. Villberga kyrka

21 sept. Hökhuvuds kyrka

28 sept. Sala sockenkyrka

5 okt. Sigtuna kyrka

12 okt. Jäders kyrka

Tid: Varje måndag 7/9-12/10 kl. 15.15-16.45.
12 timmar.

Lokal: 7/9 Missionskyrkan, Rum Skogstibble, därefter respektive kyrka.

Avgift: Bokade på cirkeln under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 300 kr.

Nr 54. Schuberts Winterreise. Konstnären inför döden. Musiklyssningscirkel

Gunnar Birgegård, professor em. i hematologi, tfn 070-215 09 89.

28 sept. Sång 13-16. Den målande pianofiguren i Schuberts sånger.

15 okt. Sång 17-20. Liederkomponerandet efter Schubert. Schumann, Brahms, Hugo Wolf.

29 okt. Sång 21-24. Döden - strid och längtan. Den misskände spelmannen.

Tid: 28/9, 15/10, 29/10 kl. 13.15-14.45. 6 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: Deltagare i cirkeln under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 150 kr.

Nr 55. Rockmusikhistoria. Lyssnarcirkel, Grupp 1

Per Davidsson, f.d. kanslichef, tfn 070-856 32 44.

Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 56.

8 sept. The Who - tuffa mods som skrev en rock-opera.

14 sept. The Byrds förenade Dylan och Beatles.

21 sept. Simon & Garfunkel - ljuv stämsång och vackra texter.

Tid: 8/9 kl. 9.15-10.45, 14/9, 21/9 kl. 16.30-18.00.
6 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: Deltagare i cirkeln under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 150 kr.

Nr 56. Rockmusikhistoria. Lyssnarcirkel, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som nr 55.

Tid: 8/9 kl. 11.15-12.45, 15/9 kl. 16.30-18.00, 28/9 kl. 15.15-16.45. 6 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: Deltagare i cirkeln under våren 2020: ingen anmälan eller avgift.

Nya deltagare: 150 kr.

SPRÅK

Vid Uppsala Senioruniversitet läggs tonvikten på muntlig kommunikation och läsförståelse.

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetets modell för språkstudier bygger på Europarådets nivåskala för språkfärdigheter. Gör gärna Folkuniversitetets test av språknivå, speciellt de delar som gäller muntlig kommunikation och läsförståelse: www.folkuniversitetet.se/mer-om-sprak/Spraktest/.

Nivåskalan beskriver fem olika färdigheter; hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet i sex olika nivåer, A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att avgöra på vilken nivå man ligger finns en självbedömningstabla. I den beskrivs så kallade deskriptorer färdigheterna för varje nivå genom påståenden som börjar med **Jag kan...**

Om du uppnått målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. För cirklar som latin, som inte längre talas, kan nivåskalan inte tillämpas. Självbedömningstablan i sin helhet finns på webbplatsen, www.usu.se.

Nivå A1

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper när jag börjar i cirkeln. När jag går vidare till nästa nivå har jag uppnått följande färdigheter.

- Jag kan förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt, och om de är hämtade från enkla och konkreta vardagssituationer.
- Jag kan delta i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor om välbekanta ämnen.
- Jag kan muntligt beskriva till exempel var jag bor och personer jag känner.
- Jag kan förstå vanliga ord och mycket enkla meningar, till exempel på anslag och affischer.
- Jag kan skriva korta enkla meningar, till exempel vykort.

Nivå A2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen - hem, mat, shopping, kommunikationer och väderlek.
- Jag kan presentera mig själv, min familj och andra människor och berätta om och beskriva händelser i vardagslivet.
- Jag kan förstå informationen till exempel i annonser, prospekt, menyer och tidtabeller.
- Jag kan läsa enkla berättelser.
- Jag kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå B1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå innehållet i tydligt tal om för mig välkända ämnen.
- Jag kan återberätta något jag läst eller hört.
- Jag kan ta aktiv del i en diskussion om välbekanta ämnen.
- Jag kan läsa och tillgodogöra mig artiklar och litterära texter skrivna på ett någorlunda lätt språk.
- Jag kan skriva personliga brev och sammanhängande texter om egna intresseområden.

Nivå B2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga framställningar om välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- Jag kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- Jag kan aktivt delta i en diskussion och kan förklara och försvara mina åsikter.
- Jag kan läsa och förstå sakprosatexter och skönlitteratur på en inte alltför avancerad nivå.
- Jag kan skriva sammanhängande texter inom mina intresseområden.

Nivå C1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning och jag kan utan större ansträngning förstå TV-program och filmer.
- Jag kan tala utan att tydligt söka efter ord och uttryck i egna framställningar, samtal och diskussioner.
- Jag kan läsa och förstå långa och komplexa texter, såväl sakprosa som skönlitteratur.
- Jag kan skriva recensioner av litterära verk, artiklar och film.

Nivå C2

Jag kommer att uppnå följande färdigheter.

Jag har inga svårigheter att förstå allt talat språk, vare sig i direktkontakt eller via radio och TV och deltar lätt i avancerade diskussioner. Jag kan skriva komplex text i passande stil.

Nr 57. Arabiska A1

Elmoez Eltayeb, lärare i arabiska, tfn 073-653 33 62.

Tredje terminen. Vi tränar vidare på att tala och skriva korta meningar och att läsa och förstå korta texter. Vi ägnar oss åt grundläggande ordförråd och arabisk grammatik. Vi arbetar med par- och gruppövningar och vi jämför olika kulturer och olika arabiska dialekter. Du har goda möjligheter att påverka cirkelns innehåll och upplägg. Kurslitteratur: Birgitta Jungbeck, Mounir Obeid *Arabiska för nybörjare*.

Tid: Varje torsdag 17/9-3/12 kl. 17.00-18.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 58. Arabiska A1

Elmoez Eltayeb, lärare i arabiska, tfn 073-653 33 62.

Sjätte terminen. Vi tränar vidare på att tala, att skriva långa meningar och att läsa och förstå långa texter. Vi bygger upp ett grundläggande ordförråd och lär oss arabisk grammatik. Vi arbetar med par- och gruppövningar, hörförståelse, konversation och diktamen samt att lyssna och skriva korta uppsatser. Vi jämför olika kulturer och olika arabiska dialekter. Du har goda möjligheter att påverka cirkelns innehåll och upplägg. Kurslitteratur: Birgitta Jungbeck, Mounir Obeid *Arabiska för nybörjare*.

Tid: Varje onsdag 16/9-2/12 kl. 17.00-18.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 59. Engelska B1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi repeterar och förbättrar gymnasieengelskan med hjälp av läroboken *Streams 1* av Alderborn-Ågren (erhålles av cirkelledaren) och *An African Quilt*, noveller av afrikanska författare. Vi samtalar om händelser i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet.

Tid: Varje onsdag 16/9-2/12 kl. 14.45-16.15.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 60. Engelsk konversation B1-B2, Grupp 1

Birgitta Attling Nordenfelt, f.d. rektor för Montessoriskola, div. studier i engelska, bl.a. Practical English Courses, Uppsala universitet, tfn 070-658 78 50.

Cirkeln är inriktad på konversation med teman och nyheter från den engelskspråkiga världen. I cirkeln ingår att vi läser, diskuterar och analyserar skönlitterära texter. Vi kommer även att samtala kring personliga erfarenheter. Målet är att ytterligare utveckla den muntliga förmågan, skapa en språklig säkerhet och vana i att föra dialoger och uttrycka sina åsikter. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 61.

Tid: Varje tisdag 15/9-1/12 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 61. Engelsk konversation B1-B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 60.

Tid: Varje onsdag 16/9-2/12 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 62. English Language and Literature B2

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35.

Vi läser och diskuterar *Things Fall Apart* av Chinua Achebe och varvar med faktaartiklar. Vi diskuterar vad som händer i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet. Deltagarna arbetar även med smärre egna projekt, denna termin med fokus på hälsa och friskvård.

Tid: Varje onsdag 16/9–2/12 kl. 11.00–12.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 63. Franska A1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Nybörjarcirkel (första terminen). Vi börjar från grunden med uttal, ordförråd och basgrammatik. Inriktning på vardagsfraser och enkla samtal i dialogövningar. Grammatikgenomgångar med muntliga och skriftliga övningar. Bildbeskrivningar, hörövningar, realia om Frankrike. Kurslitteratur: *Génial 1*.

Tid: Varje tisdag 15/9–1/12 kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 64. Franska A2

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia. Kurslitteratur: *Génial 1* (senare delen).

Tid: Varje onsdag 16/9–2/12 kl. 14.15–15.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 65. Franska A2–B1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Utökning av ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia. Kurslitteratur: *Génial 2*.

Tid: Varje tisdag 15/9–1/12 kl. 16.45–18.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 66. Fransk konversation A2 och uppåt

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se

En konversationskurs för de som vill fräscha upp och/eller förnya och utveckla sina kunskaper i franska. Den

muntliga kompetensen utvecklas genom formaliserade och informella samtal, bl.a. om aktuella händelser i den franskspråkiga världen eller litterära texter. Utgångspunkten för övningarna är oftast korta, språkligt enkla texter eller ljudfiler.

Tid: Onsdagar udda veckor 23/9–2/12 kl. 15.00–16.30.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 300 kr.

Nr 67. Franska B1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Fördjupat samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Målet är att utöka ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, ordförklaringar, hörövningar, realia, diktamen. Kurslitteratur: *Génial 2* fr.o.m. kap. 6.

Tid: Varje onsdag 16/9–2/12 kl. 12.30–14.00.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 68. Franska B2

Eva Wockelberg, fil.mag., f.d. språklärare, tfn 076-161 10 95.

Vi läser *Le chien jaune* av George Simenon. Texten utgör basen för konversation i grupp/par och skriftliga resuméer. Individuella presentationer av kända ämnen samt översättning till franska enligt deltagarnas önskemål. Vi använder *Bonniers franska grammatik* som uppslagsbok.

Tid: Varje onsdag 23/9–9/12 kl. 13.00–14.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 69. Franska B2

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Utökad frasförråd, fördjupade grammatikövningar, muntliga och skriftliga. Fria och bundna dialoger, parövningar, hör-förståelseövningar, bildbeskrivningar, referat, kultur och samhälle. Egna presentationer av valfritt ämne. Diktamen. Kurslitteratur: *Grande Escalade 3* fr.o.m. kap. 9.

Tid: Varje tisdag 15/9–1/12 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 70. Franska B2 och uppåt

Lars-Göran Sundell, professor em. i franska, Uppsala universitet, tfn 018-51 89 43, Lars-Goran.Sundell@moderna.uu.se.

Vi läser en bok av nobelpristagaren Patrick Modiano, *Souvenirs dormants*, 2017. Vi flanerar med författaren i olika Pariskvarter när han minns platser, händelser och personer, allt beskrivet på ett bländande klart, elegant och

tillgängligt språk. Franska är kursspråket och vi diskuterar och associerar fortlöpande utifrån Modianos minnesbilder samtidigt som vi gör språkliga nedslag i texten. Boken kan köpas genom Adlibris.

Tid: Varje tisdag 22/9–8/12 kl. 15.15–16.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 71. Franska B2 och uppåt

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80.

Vi läser en bok och kommenterar den fortlöpande. Varje deltagare väljer ett tema som presenteras och diskuteras i gruppen. Vi talar om kultur i Sverige och Frankrike, läser nätpublicerade franska artiklar från olika tidningar, t.ex. om samhälle, ekonomi eller litteratur/konst. Vi kan titta på dokumentärer eller fransktalande filmer oftast textade på franska. Huvudmålet med cirkeln är att tala, konversera och träna att argumentera. Kurslitteratur: *Soif* av Amélie Nothomb. Finns att köpa på Uppsala bokhandel.

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 9.15–10.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 72. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 1

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se.

Läsning av och diskussion kring nyare franska noveller. Hur speglar de det franska samhället? Kurspråket är franska, därför bör deltagarna kunna läsa, förstå och tala franska utan alltför stora svårigheter. Vid varje tillfälle ägnas 15–20 minuter åt "Nouvelles en France – De quoi parle-t-on actuellement?". Kurslitteratur: Arnaud Catherine *J'entends des regards que vous croyez muets*. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 73.

Tid: Torsdagar udda veckor 24/9–3/12 kl. 9.15–10.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 300 kr.

Nr 73. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 72.

Tid: Torsdagar udda veckor 24/9–3/12 kl. 15.00–16.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 22/10).

Avgift: 300 kr.

Nr 74. Franska C1

Yaga Sosnowska, f.d. lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 070-822 93 89.

Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.

Tid: Varje onsdag 16/9–2/12 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 75. Modern hebreiska A1

Tal Davidovich, fil.dr i semitiska språk, tfn 072-941 06 95.

Nybörjarcirkel (andra terminen). Du lär dig bland annat hur alfabetet är uppbyggt, grundläggande grammatik, vanliga ord och enkla fraser, att berätta om dig själv och att tala och skriva på hebreiska. Vi kommer också att diskutera lite om judisk kultur och samhällsliv i Israel. Kurslitteratur delas ut av cirkelledaren.

Tid: Varje måndag 21/9–7/12 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 76. Italienska A1, Grupp 1

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Nybörjarcirkel (första terminen). Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedlet är *Prego 1*. Parallellcirkel med Nr 77.

Tid: Varje torsdag 17/9–17/12 (ej 29/10, 19/11) kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 22/10).

Avgift: 600 kr.

Nr 77. Italienska A1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 76.

Tid: Varje torsdag 17/9–17/12 (ej 29/10, 19/11) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland (dock Sensus, Västra Ågatan 16 den 22/10).

Avgift: 600 kr.

Nr 78. Italienska A1

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tredje terminen. Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedlet är *Prego 1*.

Tid: Varje fredag 18/9–18/12 (ej 30/10, 20/11) kl. 9.45–11.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 79. Italienska A2

Jordan Eriksson, gymnasielärare, tfn 073-642 20 72.

Scusa, parli italiano? – Italiano, si certo!

Vi arbetar med grammatik, ordförråd och uttal med fokus på vardagsspråket samtidigt som vi refererar till den italienska kulturen och det italienska samhället. Vi övar oss i att prata i olika situationer. Kurslitteratur bestäms i samråd med deltagarna.

Tid: Varje onsdag 16/9–9/12 (ej 28/10) kl. 16.45–18.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 80. Italienska A2

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com.

Hur kan man shoppa i Italien? Hur talar man om händelser i det förflutna? Skillnaderna mellan Italien och Sverige handlar inte bara om språk. Därför ska vi arbeta med grammatik, ordförråd och uttal – med fokus på vardagsspråket – samtidigt som vi refererar till Italiens kultur och samhälle. Vi kommer att öva på att tala i olika kommunikativa situationer samt använda autentiska video- och ljudinspelningar. Vi fortsätter att arbeta med *Prego 2*.

Tid: Varje fredag 11/9–27/11 kl. 11.30–13.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 81. Italienska A2, Grupp 1

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com.

Vi fortsätter att öva på att tala om händelser i det förflutna samtidigt som vi kastar oss in i framtiden och in i operasånger. Vi arbetar med grammatik, ordförråd och uttal – med fokus på vardagsspråket – samtidigt som vi refererar till Italiens kultur och samhälle. Vi övar på att tala i olika situationer samt använder autentiska video- och ljudinspelningar. *Prego 3* och romanen *Opera!* (Alma edizioni, 2017) är vårt studiematerial. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 82.

Tid: Varje måndag 7/9–23/11 kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 82. Italienska A2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 81.

Tid: Varje måndag 7/9–23/11 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 83. Italiensk konversation A2–B1, Grupp 1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se.

Lätt italiensk konversation. Vi går igenom vardagssituationer med målet att kunna handla, beställa, boka, resa, presentera sig och klara enklare konversationer på italienska. Vi läser en liten lättläst bok som bestäms vid första tillfället. Vi tar upp aktuella ämnen som rör Italien men berör också historia, tradition och kultur. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 84.

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 84. Italiensk konversation A2–B1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 83.

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 13.30–15.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 85. Italiensk konversation B1

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com.

Vi samtalar med stöd av olika gruppaktiviteter och av operasånger. Vi ska även utveckla den lexikala och kulturella kompetensen. Genom att göra det kommer vi att skaffa oss spännande insikter om Italien och det italienska språket. Vi kommer att tala om händelser i det förflutna, beskriva olika situationer, uttrycka åsikter och ge oss i kast med riktiga konversationer.

Tid: Varje tisdag 8/9–24/11 kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 86. Italiensk konversation B2–C1, Grupp 1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se.

Konversation och diskussion på italienska. För dig med goda kunskaper i italienska. Vi läser romanen *Lacci* av Domenico Starnone. Cirkelledaren beställer böckerna. Deltagarna får välja ett avsnitt att kommentera varje gång. Vi diskuterar Italien ur olika perspektiv och deltagarna gör muntliga presentationer av olika ämnen. Cirkelns mål är att utöka ordförrådet och förbättra förmågan att uttrycka sig. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 87.

Tid: Varje måndag 14/9–7/12 (ej 26/10) kl. 12.45–14.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 87. Italiensk konversation B2–C1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 86.

Tid: Varje måndag 14/9–7/12 (ej 26/10)
kl. 14.30–16.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 88. Italiensk konversation C1

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska,
tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com.

Träffarna är indelade i två delar: under första passet får varje deltagare möjlighet att berätta om någonting som har hänt, en artikel, bok, film, utställning. Alla kan kommentera så att vi skapar en riktig konversation. Under andra passet samtalar vi med stöd av en roman. Varje deltagare väljer några rader, läser och kommenterar dem. De andra får också delta. Romanen heter *Le voci della sera* av Natalia Ginzburg (Einaudi, 2015). Det är en kort bok som innehåller många och långa historier.

Tid: Varje tisdag 8/9–24/11 kl. 10.45–12.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 89. Latin 2:a terminen

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com.

Studium av tillrättlagda texter och bearbetade originaltexter för förståelse av latinets språkliga egenheter. Läsning av en originaltext i översättning. Fortsatt genomgång av grundläggande formlära och enkel syntax. Latinska sentenser och citat. Ords betydelser och etymologi. Latinska lånord i svenska och andra moderna språk. Kort orientering om semantik. Innehållsliga kommentarer om det romerska samhället ur olika aspekter i anslutning till textmaterialet. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, andra avdelningen.

Tid: Varje torsdag 17/9–3/12 kl. 15.15–16.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 90. Latin 7:e terminen – Rom och fabeldiktning

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com.

Studium av dels lätt bearbetade texter, dels originaltexter. Textinnehållet fokuserar på staden Rom samt fabler i antiken och i modernare tider. Repetition av grundläggande formlära och syntax. Kompletterande övningar enligt utdelat material. Fortsatt genomgång av satsförkortningar. Ords betydelser och etymologi. Studium av latinets långgivande ordstammar och därifrån kommande latinska lånord i svenska och andra moderna språk. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, sjunde avdelningen samt kopierat material. Nya deltagare är välkomna.

Tid: Varje torsdag 17/9–3/12 kl. 13.15–14.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 91. Latin 9:e terminen – Horatius resa och Mozarts Requiem

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com.

Vi läser denna termin om poeten Horatius resa från Rom till Brundisium – i original och översättning. I samband med det läser vi även om romarnas måltider. Den andra delen av kursen ägnas Mozarts Requiem. Dessutom kommer vi att studera latinet i juridiken samt lära oss elementa om grekiska. Fortsatt studium av syntax och klassiska lånord i moderna språk. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, nionde och tionde avdelningarna samt kopierat material. Nya deltagare är välkomna.

Tid: Varje torsdag 17/9–3/12 kl. 11.15–12.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Danmark.

Avgift: 600 kr.

Nr 92. Latin 12:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-938 38 62.

Genomgång och uppföljning av uppgifter som deltagarna utfört under den tid cirklarna blev inställda under vårterminen, d.v.s. Plautus: *Aulularia*, inklusive *crux*, tre fabler av Phaedrus, exempel på prov. Därefter fortsatt studium av autentiska texter, prosa och poesi, från klassisk tid och medeltid. Formlära och syntax. Kompletterande övningar enligt utdelat material. Latinska sentenser och citat. Ord-kunskap. Ords betydelser och etymologi. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Samhälle, arkitektur, konst, historia, litteraturhistoria i anslutning till textmaterial. Korta individuella tematiska redovisningar enligt överenskommelse. Romersk måltid. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat litteratura latina!* Övningar och aktuella dokument. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik* rekommenderas.

Tid: Varje onsdag 16/9–2/12 kl. 13.15–14.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 93. Latin 17:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare,
tfn 070-938 38 62.

Genomgång och uppföljning av uppgifter som deltagarna utfört under den tid cirklarna blev inställda under vårterminen, d.v.s. Justinianus: *Corpus iuris civilis* inklusive *crux*, Petronius: *Cena Trimalchionis* samt översättning till latin. Romersk måltid i stället för den som ställdes in under vårterminen. Därefter fortsatt studium av autentiska texter, prosa och poesi, från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Litteraturhistoria. Övningar i grammatik, ordkunskap och ordbildning enligt utdelat material. Latinska sentenser och citat. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Etymologier. Det romerska

samhället, arkitektur, konst, historia, mytologi främst i anslutning till lästa texter. Korta, individuella föredrag. Kurslitteratur: Texter, övningar samt andra aktuella dokument som delas ut under terminens gång. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik* rekommenderas, valfritt lexikon. Romersk måltid.

Tid: Varje torsdag 17/9-3/12 kl. 15.15-16.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 94. Latin 25:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-938 38 62.

Genomgång och uppföljning av uppgifter som deltagarna utfört under den tid cirklarna blev inställda under vårterminen, d.v.s. Augustinus: *Confessiones* inklusive *crux*, Bernard av Clairvaux förebrår en avfälling samt översättning till latin. Romersk måltid i stället för den som ställdes in under vårterminen. Därefter översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter, poesi och prosa från klassisk tid, medeltid eller tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax. Repetition enligt gruppens önskemål. Översättning till latin. Ordkunskap och ordbildning. Etymologier. Sentenser och citat. Fördjupning i Roms historia, samhälle, filosofi, konst och arkitektur, mest i anslutning till lästa texter. Individuella presentationer enligt tema som bestäms med gruppen. Kurslitteratur: Utdelat textmaterial med kommentarer, ordlistor och övningar. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 17/9-3/12 kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 95. Latin 27:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-938 38 62.

Genomgång och uppföljning av uppgifter som deltagarna utfört under den tid cirklarna blev inställda under vårterminen, d.v.s. Augustinus: *Confessiones* inklusive *crux*, Bernard av Clairvaux förebrår en avfälling samt översättning till latin. Därefter översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter, poesi och prosa från klassisk tid, medeltid eller tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax. Repetition enligt gruppens önskemål. Översättning till latin. Ordkunskap och ordbildning. Etymologier. Sentenser och citat. Fördjupning i Roms historia, samhälle, filosofi, konst och arkitektur, mest i anslutning till lästa texter. Individuella presentationer enligt tema som bestäms med gruppen. Romersk måltid. Kurslitteratur: Utdelat textmaterial med kommentarer, ordlistor och övningar. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 17/9-3/12 kl. 11.15-12.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 96. Nordsamiska A1 och A2

Lars-Gunnar Larsson, professor em. i finsk-ugriska språk, Uppsala universitet, tfn 073-327 77 99.

Fortsättar- och nybörjarcirkel (sjunde resp. andra terminen).

Fortsättarna läser vidare i Johan Turis reseberättelser men studerar också andra, kortare texter som delas ut vid lektionerna. Grammatikgenomgången fortsätter med konjunktiven och böjningen av *ies* 'själv'.

Nybörjarna går igenom ha-konstruktionen, perfekt, negerad imperfekt och de olika stamtyperna av nomen och verb. Kasussystemet – formerna och deras funktion – övas. Utöver lärobokens texter läser vi valda, kortare texter, främst dikter av Paulus Utsi.

Hela terminen kommer vi att befästa det som vi redan lärt oss genom översättningar och enklare konversationsövningar. Kurslitteratur: Fortsättare: Johan Turi *Mátkemu-italusat ja iežá muitalusat*. Fortsättare och nybörjare: C. Hedlund & L.-G. Larsson *Ii dušše duoddaris! Lärobok i nordsamiska*.

Tid: Varje torsdag 17/9-10/12 (ej 22/10)
kl. 13.15-14.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Åland.

Avgift: 600 kr.

Nr 97. Ryska A1

Sven Jonsson, leg. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com.

Nybörjarcirkel (första terminen). Ryska är det mest spridda slaviska språket – mer än 160 miljoner har ryska som modersmål. Dessutom talar cirka 120 miljoner ryska som andra språk. Ryskan är närmast besläktad med ukrainska och vitryska och dessa tre språk bildar tillsammans gruppen östslaviska språk. De första träffarna ägnar vi åt studier av det ryska alfabetet, åt att både läsa och skriva ryska ord. Därefter dyker vi in i läroboken, där vi lär oss enkla fraser, uttal och grammatik. Så småningom tränar vi på att läsa korta och enkla texter. Vi försöker att lägga tonvikten på det talade språket. Diskussioner om rysk kultur och ryska samhällsförhållanden är också viktiga inslag i denna cirkel. Tillsammans bestämmer vi studietakt. Kurslitteratur: Erik Fält *Тройка - Да 1 (Trojka - Da 1)* textbok och övningsbok. Erik Fält *Från A till Ä (A-Э)*.

Tid: Varje tisdag 15/9-15/12 (ej 29/9, 6/10)
kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 98. Ryska A2

Sven Jonsson, leg. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com.

Vi fortsätter arbetet från vårterminen med textläsning, centrala ord och fraser, uttal, grundläggande grammatik och en del realia. Lärobokens dialoger och texter utgör grunden för våra samtalsövningar och skriftliga övningar. Vi bestämmer tillsammans studietakt och arbetsätt. Kurslitteratur: Erik Fält *Тройка - Да 1 (Trojka - Da 1)* textbok och övningsbok. Erik Fält *Kort rysk grammatik. Да!*

Tid: Varje måndag 14/9–14/12 (ej 28/9, 5/10)
kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 99. Ryska B1

Sven Jonsson, leg. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com.

Vi fortsätter med vår nya lärobok med faktatexter, dialogövningar och grammatikövningar. Om gruppen så önskar kan vi lägga in någon text från Erik Fält *Ryska texter*. Vid behov repeterar vi grundläggande grammatiska företeelser för att sedan lära oss nytt. Fördjupade övningar i konversation och skrivande. Deltagarna är välkomna att påverka studietakt och arbetssätt. Kurslitteratur: Maria Engström *Mampëuka*, Erik Fält *Ryska texter*, Erik Fält *Kort rysk grammatik*.

Tid: Varje måndag 14/9–14/12 (ej 28/9, 5/10)
kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Samiska – se Nr 96 Nordsamiska

Nr 100. Spanska A1 2:a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fortsätter att lära oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl. (fr.o.m. Unidad 2a).

Tid: Varje måndag 14/9–7/12 (ej 26/10)
kl. 13.00–14.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 101. Spanska A1 4:e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fortsätter att lära oss nödvändigt ordförråd och arbetar vidare med grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz, *Caminando 1*, 4. uppl. (fr.o.m. Unidad 4b).

Tid: Varje torsdag 17/9–10/12 (ej 29/10)
kl. 13.00–14.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 102. Spanska A1 5:e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fortsätter vår inläring av ord och fraser. Vi samtalar om vardagssituationer. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar. Vi lär oss

mer realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2*, 4. uppl. (fr.o.m. Unidad 1a).

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 10.00–11.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 103. Spanska A2 1:a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi ökar på vårt ordförråd och fortsätter att samtala om vardagssituationer. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar. Vi lär oss mer om att uttrycka oss i dåtid. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2*, 4. uppl. (fr.o.m. Unidad 1b).

Tid: Varje onsdag 16/9–9/12 (ej 28/10) kl. 10.00–11.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 104. Spanska A2 2:a terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi fortsätter att öka på vårt ordförråd och att samtala om vardagssituationer. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar. Vi fördjupar oss i att uttrycka oss med olika tempus. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2*, 4. uppl. (fr.o.m. Unidad 2b).

Tid: Varje fredag 18/9–11/12 (ej 30/10) kl. 10.00–11.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 105. Spanska A2 3:e terminen

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Vi samtalar både om vardagssituationer och om aktuella ämnen. Vi fortsätter att lära oss om olika kulturer och traditioner i den spansktalande världen. Vi fortsätter att träna på att uttrycka oss i olika tempus. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2*, 4. uppl. (fr.o.m. Unidad 5b).

Tid: Varje fredag 18/9–11/12 (ej 30/10) kl. 13.00–14.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 106. Spanska A2

Ann-Christine Karén, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-042 85 59.

Fördjupad träning i att tala, läsa, höra och skriva spanska. Samtal och diskussion om texterna och aktuella ämnen. Utökning av ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar samt grammatikgenomgångar. Läromedel bestäms

vid cirkelns början.

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 11.15–12.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 107. Spanska B1

Ann-Christine Karén, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-042 85 59

Vi fortsätter att träna och utveckla vår språkfärdighet genom att tala, läsa, höra och skriva. Vi arbetar med grammatik och ordkunskap i anslutning till lärobokens texter och annat kompletterande material. Vi diskuterar med utgångspunkt i litterära texter av spansktalande författare. Läromedel: Bärbel Vall, David Arango Alegría *La Alegría de leer* (2. uppl. Libers förlag).

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 9.15–10.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 108. Spanska B2

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Praktisk kommunikation genom inläsning av autentiska texter och samtal i olika tempus. Vi pratar bara spanska. Den här terminen läser vi klart *Frida Kahlo. Viva la vida* (capítulos 5-8) av Aroa Moreno, *Difusión*, samt ytterligare arbetsmaterial som bestäms i samråd med deltagarna i början av cirkeln.

Tid: Varje tisdag 15/9–8/12 (ej 27/10) kl. 13.00–14.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 109. Spanska C1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Träning av alla färdigheter på avancerad nivå samt genomgång vid behov av särskilt svåra grammatiska områden. Vi fortsätter att läsa autentiska texter och arbetar dessutom med annat material, till exempel kortfilmer. Vi pratar bara spanska. Den här terminen fortsätter vi läsa *Los días felices* (fr.o.m. sid. 78) av Mara Torres, Planeta.

Tid: Varje torsdag 17/9–10/12 (ej 29/10)
kl. 10.00–11.30. 24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Rum D77, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 600 kr.

Nr 110. Svenskan i förändring

Siv Strömquist, docent i nordiska språk, författare, tfn 070-645 07 27.

De/dem eller dom? Var eller vart? Kommer eller kommer att? Frågorna hopar sig när man börjar fundera över trender och tendenser i dagens svenska. Det är sådant vi fortsätter att diskutera i den här cirkeln. Hur ska vi förhålla oss? Vilka regler gäller? Cirkeln kan sägas vara en fortsättning på vårterminens cirkel med samma namn

men förutsätter inte att man deltagit i den.

Tid: Varje tisdag 20/10–24/11 kl. 11.00–12.30.
12 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 111. Tyska A1

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com.

Fjärde terminen. Vi följer läroboken Hofbauer-Karnland-Vasiliadis *Lieber Deutsch 2* (Almqvist & Wiksell). Vi bygger ordinlärning och fraser huvudsakligen på enklare dialoger ur läroboken. Tonvikten ligger på kommunikation och muntlig färdighet. Grammatiska frågor behandlas i anslutning till texter och övningar. I cirkeln ingår också kortare berättelser eller noveller av olika svårighetsgrad och av olika tyska författare.

Tid: Varje måndag 14/9–7/12 (ej 28/9) kl. 12.45–14.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 112. Tyska A2

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare, tfn 070-296 75 33.

Vi utökar och tränar vårt tyska ordförråd och repeterar och övar grammatiska klurigheter genom muntliga och skriftliga övningar i anslutning till vår kursbok: Winell, Sigg *Lieber Deutsch 5*. Vi kompletterar med andra texter med aktuellt innehåll.

Tid: Varje torsdag 17/9–10/12 (ej 29/10)
kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble (dock Missionskyrkan, Rum Vänge 15/10).

Avgift: 600 kr.

Nr 113. Tysk konversation A2 och uppåt

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com.

En cirkel för dig som vill komma över tröskeln att våga prata tyska och att öva upp språkfärdigheten, kanske efter en tids uppehåll. Vi övar dels enklare samtal i olika vardagssituationer med utgång från givna mallar ur läroböcker, dels med bilder och kortare berättelser. Litterära texter av varierande svårighetsgrad bildar också underlag för samtal och tränar upp vår förmåga och vilja att uttrycka egna erfarenheter och åsikter enligt modellen för "Shared Reading". Vi lär känna några klassiska författare närmare, men även nutida nyare författare från olika länder som skriver på tyska.

Tid: Varje måndag 14/9–7/12 (ej 28/9) kl. 14.45–16.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Rum Skogstibble (dock Missionskyrkan, Rum Vänge 19/10–23/11).

Avgift: 600 kr.

Nr 114. Deutsch im Alltag B1–B2

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Vi aktiverar och utökar vårt ordförråd i vardagliga samtalssituationer och diskussionsinlägg. Vi gör en del skriftliga övningar som förstärkning, men tonvikten ligger på det talade språket. Vi läser olika tidningsartiklar och även en del litterära texter. Grammatik där behov uppstår.

Tid: Varje onsdag 30/9–16/12 kl. 10.45–12.15.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 115. Aktuelle deutsche Filme

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till de som intresserar sig för tysk film, både aktuell och äldre och med både kända och mindre kända regissörer. Filmerna har tyskt tal men har undertexter alternativt på engelska, tyska och svenska. Även andra än tyskstudierande eller tyskspråkiga kan alltså delta i cirkeln. I anslutning till varje filmvisning inbjuds deltagarna att på valfritt språk diskutera vad de sett.

Tid: Varje tisdag 29/9–24/11 kl. 15.15–17.15.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 116. Deutsch im Alltag B2

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till de som läste tyska en gång för länge sedan och som nu vill arbeta med språket igen för att kunna läsa och förstå tysk tidningstext och tysk skönlitteratur och för att kunna tala tyska för personliga behov. Även den grammatik som behandlas syftar främst till att deltagarna ska utveckla sin förmåga att kommunicera och tar därför avstamp i deltagarnas eget skrivande.

Tid: Varje tisdag 29/9–15/12 kl. 13.15–14.45.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 117. Deutsch im Alltag B2

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Det talade språket står i centrum. Vi diskuterar i anslutning till tidningsartiklar och andra texter från olika ämnesområden. Även samtal kring personliga upplevelser och vardagssituationer. Tonvikt på utökat ordförråd. En del skriftliga övningar och grammatik vid behov. Vi läser eventuellt någon roman enligt deltagarnas val och önskemål.

Tid: Varje onsdag 30/9–16/12 kl. 9.00–10.30.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 118. Deutsch für Fortgeschrittene C1–C2

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkelns övergripande syfte är att utifrån deltagarnas egna intressen erbjuda möjligheter att kommunicera i tal och skrift om kultur och samhällsfrågor med hjälp av nyhetssändningar, tidningstexter och skönlitteratur. Hur denna cirkel kommer att utformas bestäms av deltagarna gemensamt.

Tid: Varje onsdag 30/9–16/12 kl. 9.15–10.45.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Övriga arrangemang

Sjung ut! Körsång med Goldsingers

Gina van Dam, körledare och sångpedagog,
tfn 070-994 23 03.

Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen! Att sjunga är friskvård på hög nivå. Goldsingers är USU:s egen kör och sjunger allt som är kul, både stämsång och unisont.

Tid: Varje onsdag 2/9-18/11 kl. 11.15-12.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen (dock annan lokal 21/10).

Avgift: 600 kr.

Anmälan som till serier och cirklar, se anmälningsförfarande på näst sista sidan.

Jazzensemble

Jazzensemblen som pågått i nio terminer fortsätter under hösten 2020. För närvarande kan inga nya anmälningar tas emot.

Ansvarig: **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, med.dr h.c., Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Maestro vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Fredagar udda veckor 11/9-4/12 (ej 9/10)
kl. 13.15-14.45.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.

Avgift: 1 500 kr.

Svampexkursion till Jumkil

Med utgångspunkt från parkeringen vid Örnsätra gör vi en tur på Linnéstigen i Jumkil. Under turen plockar vi kända och okända svampar och samlas för att äta egen medhavd matsäck efter ca 2 timmars promenad. Därefter har vi genomgång av svampskörden. Lämplig utrustning: Grova kläder, svampkorg, ev. svampbok.

Ledare: **Roland Moberg**, docent i botanik.

Tid: Fredagen den 11 september kl. (9.00) 9.30-14.30.

Startplats: Evolutionsmuseet för samåkning i egna bilar kl. 9.00 eller på parkeringen vid Örnsätra (startpunkt för Linnéstigen i Jumkil) kl. 9.30.

Avgift: 200 kr.

Anmälan som till serier och cirklar, se anmälningsförfarande på näst sista sidan.

Kvällssalong

Patricia Mindus, professor i praktisk filosofi och **Sverker Gustavsson**, professor em. i statsvetenskap, samtalar om medborgarskap och demokrati i den nutida folkomflyttningens spår.

Tid: Onsdagen den 14 oktober kl. 19.00.

Plats: Storgatan 11.

Avgift: 150 kronor. Förfriskningar ingår.

Anmälan till sekretariatet tfn 018-24 35 01. Första anmälningsdag tisdagen den 6 oktober från kl. 8.00.

Ansvariga: **Ingrid Åberg**, 070-302 39 27 och **Gunilla Öbrink**, 070-324 65 45.

Noggrann dokumentation av liten svamp. Uppsala svampklubb i Jumkil.

Anmälan till serier och cirklar

Du måste vara medlem i Uppsala Senioruniversitet för att delta i våra aktiviteter. Detta gäller även Tisdagsföreläsningarna där giltigt medlemskort ska visas. Medlemsavgiften måste vara betald och registrerad för att du ska kunna anmäla dig till serier och cirklar. Du kan själv kontrollera om den är betald på vår webbplats www.usu.se – Mina sidor – Medlemskap och på mobilappen – Medlemskort. Medlemsavgiften betalas aldrig tillbaka.

Avgifter

Se respektive serie eller cirkel. En studietimme är 45 minuter. Kostnader för kursmaterial kan tillkomma.

Tisdagsföreläsningarna fordrar medlemskap, men ingen anmälan eller avgift. Medlemskort, även ledsagares, ska uppvisas.

Anmälningsförfarande

Du anmäler dig till föreläsningsserier och studiecirklar antingen via vår webbplats, www.usu.se under Anmälan, eller genom att skicka in anmälningsblanketten nedan (eller brev med motsvarande uppgifter). Anmälan via telefon eller e-post tas inte emot. Anmälan kan EJ göras till serieansvarig eller cirkelledare. **Anmälan är bindande.**

Turordning följer anmälningsstidpunkt. Systemet öppnas för anmälningar **torsdag 27 augusti**. Anmälan via webbplatsen rekommenderas. Fram till kl. 10.00 hamnar man i en grupp med köande när man försöker anmäla sig. Kl. 10.00 får de i gruppen ett slumpat könummer. När man anmält sig kan man anmäla ytterligare en medlem på samma könummer. Går man in senare än kl. 10 hamnar man sist i kön. Anmälningar via blankett börjar registreras av sekretariatet när systemet öppnat. Blankettanmälan ger alltså inte förtur.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Detta gäller ej dem som följt språkcirklar vilka fortsätter på högst nivå A2 och som betalat för fortsatt deltagande senast 24/8 2020. *Detta gäller inte heller dem vars serie/cirkel från vårterminen 2020 till del överförs till höstterminen. Se nr 21-29 och 53-56.*

Betalning

Avgiften betalas efter anmälan, antingen med de betalningsuppgifter som kommer upp på webbplatsen, eller mot faktura som skickas per e-post eller brev. Avgiften behöver inte betalas före första sammankomsten om fakturans sista betalningsdag ligger senare.

Biljett krävs för deltagande i föreläsningsserie. Den som laddat ner vår mobilapp Uppsala Senioruniversitet hittar aktuell biljett under Mina anmälningar. Till övriga skickas biljetter ut några dagar före seriestart, per e-post eller brev. Tid och lokal, som kan ha ändrats, anges på varje biljett. Den som inte hunnit få sin biljett eller har problem med mobiltelefonen/appen ska gå dit ändå och prickas då av på lista.

Inga kallelser till cirklar skickas ut. Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel. Se även Nivåskala för språkstudier.

Lediga platser?

Anmäler man sig till fullbokad aktivitet (röd markering på webbplatsen) erhåller man automatiskt en reservplats, och aktuellt reservplatsnummer visas på webbplatsens Mina sidor och på appen under Mina anmälningar. Har anmälan till fullbokad aktivitet kommit in via blankett sätts medlemmen på reservplats och kontaktas. Om en plats blir ledig kontaktas reserver, i turordning.

Avbokning och byte av serie/cirkel

Man har möjlighet att avanmäla sig senast två dagar efter första sammankomsten. Kontakta sekretariatet. En administrationsavgift på 75 kr tas ut. Byte räknas som avanmälan och ny anmälan (undantaget byte av språknivå).

Ledsagare, hörhjälp.

Om medlem med funktionsnedsättning har beviljats ledsagare av kommunen, kan USU utfärda ett gratis ledsagarkort med namnet på medlemmen och eget ”medlemsnummer”. Medlem med hörselnedsättning kan beställa skrivtolk hos Region Uppsalas tolkcentral. Ledsagare och skrivtolk betalar ingen avgift för serier och cirklar men måste anmälas för att beredas plats. Hörslinga finns i samtliga föreläsningssalar utom Musicum.

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker sedan katalogen tryckts anges på USU:s webbplats, www.usu.se, i vår app Uppsala Senioruniversitet och meddelas berörda deltagare. Programmet på webbplatsen, under PROGRAM, uppdateras kontinuerligt.

ANMÄLAN TILL SERIER OCH CIRKLAR om du inte kan anmäla på www.usu.se

Medlemsnr: Personnr*:.....Tel:.....

Namn:

Adress:

*Personnummer krävs för deltagande i cirkel. Har du inte meddelat det tidigare så notera det här.

Seriens eller cirkelns nummer och titel

Nr Titel

Nr	Titel

Vill du delta i fler? Skriv på baksidan.

Sänds till Uppsala Senioruniversitet, Bergsbrunnagatan 1, 753 23 Uppsala

